



T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI



T.C.
VAKIFLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

VAKIF ŞEHİR

2025 VAKIF HAFTASI ÖZEL SAYISI

Vakıf ve Aile

VAKIF GELENEĞİMİZ
GÖZ KAMAŞTIRIYOR

VAKIF HAFTASI HAYIRLARI

101. YIL, 101 ESER

VAKIF GELENEĞİMİZİN ÜÇ
BÜYÜK VALİDE SULTANI

MAYIS 2025 / SAYI 36

VAKIF HAFTASI

Kutlu Olsun

8 MAYIS 2025



101. YILA ÖZEL
101 VAKIF ESERİ
TOPLU AÇILIŞ TÖRENİ
8 MAYIS 2025





ALACAKLARINIZIN VADESİNİ BEKLEYEREK

ZAMAN KAYBETMEYİN

**TEDARİKÇİ FİNANSMAN SİSTEMİ ile
Vadeli Fatura Alacaklarınızı Peşin Olarak Tahsil Edin!**



“

“Bir kişi, sevabını Allah’tan umarak ailesine harcama yaptığında, bu harcama onun için sadaka olur.”

”

(Buhârî, İmân, 41; Müslim, Zekât,

“

**Vakıf Kültürünü Korumak,
Yaşatmak ve Gelecek
Kuşaklara Aktarmak
Hepimizin Ortak Görevidir**

”

Bir Vakıf Haftası'nı daha coşkuyla kutladık. Mayıs ayının ikinci haftasında, artık köklü bir geleneğe dönüşen Vakıf Haftası'nda; hayırsever ecdadımızın yüzyıllar boyunca kurduğu ve bizlere emanet ettiği vakıf eserlere dikkat çekmenin, bu paha biçilmez mirası koruma ve gelecek nesillere aktarma sorumluluğumuzu bir kez daha hatırlamanın, kamuoyunda farkındalık oluşturma mutluluğunu yaşıyoruz.

Bu yılki Vakıf Haftası, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'un teşrifleriyle gerçekleşen, restorasyonu tamamlanan 101 vakıf eserinin toplu açılışıyla taçlandı. Bu anlamlı açılış, vakıf eserlerinin ihyası ve korunması yönünde, devletimizin en üst makamındaki kararlılığın somut bir göstergesi olarak kayıtlara geçti.

Vakıf medeniyetimizin en kıymetli nişanelerinden olan camilerimiz, medreselerimiz, hamamlarımız, köprülerimiz, çeşmelerimiz ve nice diğer vakıf eseri, sadece taşınmaz yapılar olmanın ötesinde, bir inancın, bir kültürün ve bir dayanışma ruhunun abidevi sembolleridir. Asırlar boyunca toplumun sosyal, ekonomik ve kültürel hayatına yön veren bu eserler, günümüzde de aynı ulvî amaçlara hizmet etmeye devam etmektedir.

Vakıf Haftası, işte bu derin köklere sahip birikimi anlamak, anlatmak ve gelecek kuşaklara aktarmak için eşsiz bir fırsattır. Amacımız; vakfedilen malların ve hayır şartlarının titizlikle korunması, vakıf gelirlerinin verimli ve etkin bir şekilde yönetilmesi, böylece toplumsal faydanın en üst düzeye çıkarılmasıdır. Çünkü vakıflar sadece geçmişin izlerini taşıyan

yapılar değil, geleceği şekillendirecek güçlü sosyal araçlardır. Bu doğrultuda, eğitimden sağlığa, kültürden sosyal hizmetlere kadar pek çok alanda insanlığa hizmet eden vakıflar, bugün de aynı bilinç ve sorumlulukla varlıklarını sürdürmektedir.

Vakıf kültürünü anlamak; bireylerin değil toplumun çıkarını gözeten bu yüksek gönüllülük anlayışını yaşamak ve yaşatmaktır. Unutulmamalıdır ki; vakıf medeniyeti, insanı merkeze alan, paylaşmayı esas alan ve kalıcı iyilikleri hedefleyen bir anlayışın ürünüdür.

Ecdadımızın bizlere emanet ettiği bu paha biçilmez vakıf kültürünü korumak, yaşatmak ve gelecek kuşaklara en doğru şekilde aktarmak hepimizin ortak görevidir. Bu bilinçle, Vakıf Haftası süresince düzenlenen etkinlikler, sergiler ve farkındalık çalışmaları aracılığıyla, hem geçmişin izlerini taşıdık hem de geleceğe umutla bakan bir toplum olma yolunda önemli adımlar attık.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın çizdiği vizyon ve Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'un değerli destekleriyle, Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak vakıf eserlerinin korunması ve hayır hizmetlerinin sürdürülebilirliği için var gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz.

SİNAN AKSU

Kültür ve Turizm Bakanlığı
Vakıflar Genel Müdürü



EDİTÖRDEN

Değerli Okurumuz,

Genel Müdürlüğümüzün yayın organı Vakıf Şehir dergimizin Mayıs 2025 sayısında kalp ve zihinlerimizi, asırlar ötesinden gelen bir iyilik ve dayanışma mirasının kapsamlı bir şekilde ele alındığı Vakıflar Haftası'na açıyoruz.

Bu özel sayımızda, kadim medeniyetimizin en köklü ve anlamlı müesseselerinden olan vakıfların, Türk-İslam tarihindeki derin izlerini ve günümüzdeki hayatîyetini birlikte keşfe çıkıyoruz.

Vakıflar, sadece taşınır ve taşınmaz malların bağışlanmasıyla sınırlı kalmamış, yüzyıllar boyunca şehirlerimizin kimliğini şekillendirmiş, ilim ve irfan yuvalarının yeşermesine öncülük etmiş, ihtiyaç sahiplerine umut olmuş ve toplumsal dayanışmanın en güzel örneklerini sergilemiştir. Bütün bu mamur etme, akli zenginleştirme ve en önemlisi de gönüllere dokunma çabalarının temelini oluşturan "Veren el, alan elden üstündür" düsturu, vakıf anlayışının bu temel ilkesi, nesilden nesile aktararak günümüze kadar ulaşmıştır.

İşte bütün bu değerleri Vakıf Haftası'nda bir dizi etkinlikle kamuoyuyla paylaşırken bir özetini de Vakıf Şehir dergimizin Mayıs sayısına taşıdık.

Bu sayımızda, vakıf kültürümüzün temel kavramlarına bir kez daha bakmanın yanı sıra bu kurumun tarihimizdeki eşsiz yerini ve önemini de derinlemesine inceliyoruz. Aynı zamanda, günümüzde Vakıflar Genel Müdürlüğü'müzün restorasyonlarla tarihî vakıf eserlerimizi ihya edişi, hayır şartlarının titizlikle yerine getirişi, geleceğimizin teminatı olan çocuk ve gençlerimize burs imkânı sağlayışı ve daha pek çok hizmetine dair bilgi ve haberleri de sizlerle buluşturuyoruz.

Vakıflar Haftası etkinliklerimiz, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ndeki toplu açılış törenimizle başladı. Cumhurbaşkanımız, restorasyonu tamamlanan 101 tarihî vakıf eserini açılışını, Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy ve Genel Müdürümüz Sayın Sinan Aksu ile birlikte gerçekleştirdiler. Sayfalarımızda bu törene ilişkin de geniş bir malumat sunuyoruz.

Sizleri, Vakıf Haftası Özel sayımızın zengin içeriğiyle baş başa bırakıyoruz.

İyi okumalar...

GÜL AŞIK

Vakıflar Genel Müdürlüğü
Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri

VAKIF ŞEHİR

**T.C. Vakıflar Genel
Müdürlüğü adına**

Yayın Kurulu Başkanı
Genel Müdür
SİNAN AKSU

Yayın Kurulu Üyeleri
Genel Müdür Yardımcıları
ERKAN ÖMEROĞLU
HAYRULLAH ÇELEBİ
MUSTAFA KEMAL ARAN

Yayın Koordinatörü
GÜL AŞIK

**Kültür ve Tescil
Daire Başkanı**
HİLAL AYDEMİR

**Sanat Eserleri ve
Yapı İşleri Daire Başkanı**
ŞENGÜL KONCAGÜL

Dış İlişkiler Daire Başkanı
KADİR KANTEKİN

**Hayır Hizmetleri
Daire Başkanı**
TANER KARADAYI

Kurumsal İlişkiler
SADIK ÖZDEMİR

Yayıncı Kuruluş
ART MENTAL A.Ş.
Adına İmtiyaz Sahibi
ALİ ATAY

Yayın Yönetmeni
ARDA KEMAL ATAY

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
SEDA BAŞARAN TAŞDELEN

Görsel Yönetmen
GÖRKEM DUMAN

Art Mental Yayınları
Medya Grubu Başkanı
DOĞAN ACAR

Editörler
YAĞMUR TEMİZ
HAYATİ TEK
İLTERR SAĞIRSOY

Baskı
SEMİH OFSET MATBAA SEK.
YAY. SAĞ. İNŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Zübeyde Hanım mah. 628 sok.
No: 26 Altındağ / Ankara

Bu dergi uluslararası grafik tasarım ve editöryal ilkeler uyarınca hazırlanmıştır. Vakıf Şehir Dergisi aylık olarak yayınlanır. Dergide yer alan makale, araştırma, yorum, röportaj gibi yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergide yer alan yazılardan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Yaygın, Süreli, Türkçe
ISSN: 27916308
2025, Sayı: 36



**T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI**



**T.C.
VAKIFLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

*Vakıf Şehir Dergisi,
Vakıf Katılım desteği ile
yayınlanmaktadır.*



**VAKIF
KATILIM**



VakiflarGM



vakiflarmgm



VakiflarGM



QR kodu
okutarak
konuma
gidebilirsiniz.

**T.C.
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

(312) 415 50 00

Erler Mahallesi
Dumlupınar Bulvarı
No: 340
Etimesgut - Ankara
www.vgm.gov.tr



6
GÜNCEL

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

**"VAKIF GELENEĞİMİZ
GÖZ KAMAŞTIRIYOR"**



8
GÜNCEL

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy

**"VAKIF, SİĞİNAKTIR
NEFESTİR"**



10
GÜNCEL

Vakıflar Genel Müdürü Sinan Aksu

**"101. YILA ÖZEL
101 ESERİMİZİ
İHYA ETTİK"**



16
ROPÖRTAJ

Vakıflar Genel Müdürü Sinan Aksu

**"ŞART-I VÂKİF,
NASS-I ŞÂRİ GİBİDİR"**



19
**GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK
VAKIFLAR**

GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK
VAKIFLAR

**"VAKIFLAR KONUSU
MÜHİMDİR"**



22
101. YIL, 101 ESER

**"101 VAKIF ESERİMİZİN
TOPLU AÇILIŞINI
GERÇEKLEŞTİRİYORUZ"**



ULUSLARASI
İslam Sanatları Fuarı

ECDAD EMANETLERİ!



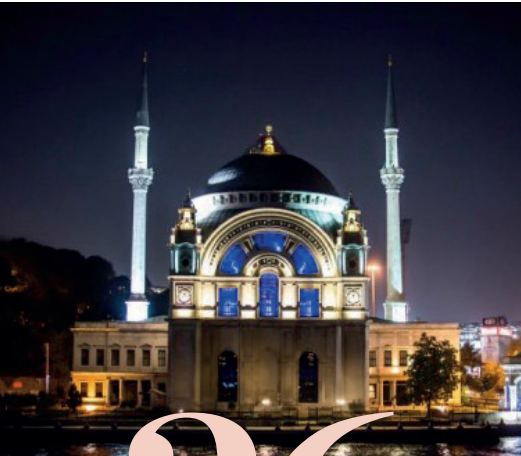
VAKIF HAFTASI
Kutlama Programı

**BİNLERCE YILLIK
EMANET**



VAKIF HAFTASI
Hayırları

**"BU MUTLULUĞU
PAYLAŞIYORUZ"**



VALİDE SULTANLAR

**VAKIF GELENEĞİNİN
ÜÇ BÜYÜK VALİDE
SULTANI**



DARÜŞŞİFALAR

**ÇAĞINI AŞAN İLK
SAĞLIK HİZMETİ**



**TEBERRUKAT
EŞYALAR**

**MANEVİ HAYATIN
MADDİ GÖSTERGELERİ**

“ Vakıf Gelenegimiz Göz Kamaştırıyor ”

Tarihimiz, hafızamız, kimliğimiz ve istikbalimiz açısından çok ağır bir sorumluluğu ifa eden Vakıflar Genel Müdürlüğümüzün 101. kuruluş yılını tebrik ediyorum. Genel Müdürlüğümüz, göz kamaştıran bir vakıf geleneğinin koruyucusudur.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Vakıflar Haftası Toplu Açılış Töreni'nde konuştu. Ülkenin ve kültür coğrafyalarının dört bir yanında vakıf mirasını tüm ihtişamıyla yaşatan, kendilerini hayra vakfeden tüm vakıf insanlarının, hayırseverlerin Vakıf Haftası'nı tebrik eden Erdoğan, Vakıflar Haftası'nın bu yılki temasının "Vakıf ve Aile" olarak belirlendiğini ifade etti. Erdoğan, şöyle konuştu:

"Her fırsatta vurguladığımız gibi millet olarak gerçekten göz kamaştıran bir vakıf geleneğine sahibiz. Hiç şüphesiz bu alanda dünyanın sayılı ülkeleri arasında yer alıyoruz. Böyle nadide bir mirası tevarüs etmekten açıkçası iftihar ediyoruz. Köklü vakıf geleneğimizin korunması, zenginleştirilmesi ve geleceğe aktarılması görevini ise 101 yıldır Vakıflar Genel Müdürlüğümüz yapıyor. Tarihimiz, hafızamız, kimliğimiz ve istikbalimiz açısından çok ağır bir sorumluluğu ifa eden genel müdürlüğümüzün 101.



kuruluş yılını tebrik ediyorum. Büyük bir vazife şuuruyla ecdat yadigarı eserlerimize sahip çıkan Vakıflar Genel Müdürlüğümüzün tüm çalışanlarına selamlarımı, sevgilerimi iletiyorum, her birine görevlerinde Rabb'imden muvaffakiyetler niyaz ediyorum."

"101 VAKIF ESERİMİZİN TOPLU AÇILIŞINI GERÇEKLEŞTİRİYORUZ"

Vakıflar Genel Müdürlüğünün kuruluş yıl dönümünü, açılışını yaptıkları eserlerle çok daha anlamlı hale getirdiklerini vurgulayan Erdoğan, şunları kaydetti:

"Türkiye'de ve yurt dışında son bir yıl içinde restorasyonu tamamlanan 101 vakıf eserimizin toplu açılışını bugün gerçekleştiriyoruz. Tokat'taki Gökmedrese'mizin, Gaziantep'teki Kurtuluş Cami'mizin, Lefkoşe'deki Selimiye Cami'mizin ve Arnavutluk'taki İskodra Cami'mizin açılış törenlerini canlı bağlantılarla hep birlikte icra edeceğiz. Bu güzide eserlerin ihyasında katkısı olan tüm kurumlarımıza, yüklenici firmalarımıza, işçisinden mimar ve mühendisine, her bir kardeşime kalpten teşekkürlerimi iletiyorum. Titiz bir restorasyon sürecinin ardından hizmete alınan bu eserler ülkemiz, milletimiz ve gönül

coğrafyamızdaki dostlarımız için hayırlı uğurlu olsun. Rabbim bizlere ecdat yadigarı eserlere sahip çıkmayı, onları gelecek kuşaklara en güzel şekilde teslim etmeyi nasip eylesin. İstisnasız her biri yüksek bir estetik anlayışının ürünü olan bu yapıların mimarlarını, banilerini, hamilerini taş üstüne taş koyan tüm büyüklerimizi burada rahmetle, minnetle yad ediyorum."

"TÜM VASIFLARIMIZLA AYNİ ZAMANDA BİR VAKIF MEDENİYETİYİZ"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, vakıf kurumunun medeniyetimizin parlak kumaşı olduğunu belirterek, şunları söyledi:

"Bu kumaşın gergefi Balkanlar'dan Türkistan'a, Afrika'dan Güney Asya'ya, Anadolu'dan Hicaz'a medeniyet coğrafyamızın her bir karışını ihata eder. Camilerimiz, medreselerimiz, imaretlerimiz, darüşşifalarımız, hanlarımız, kervansaraylarımız, su kemerlerimiz ve daha nice eser, eccadın tarihe düştüğü eşsiz bir not hükmündedir."

Gönül coğrafyamızdaki tarihi eserlerin birbirinden ayrı düşünülemeyeceğini dile getiren Erdoğan, şöyle devam etti:

"Bu yapıların tamamı müşterek bir ruh ılıtısının yüksek bir kültür ve

mimari tasavvurun yansımalarıdır. Şunun da bilinmesinde fayda görüyorum. Biz tüm vasıflarımızla aynı zamanda bir vakıf medeniyetiyiz. 'Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça iyiliğe asla erişemezsiniz. Her ne harcarsanız Allah onu bilir' Ayet-i Kerimesini kendimize rehber edinerek iyilikte, güzellikte, hayır işlerinde yepyeni ufuklar açmış bir milletiz. Yaşantımıza yön veren temel düsturu ise şu Hadis-i Şerifleri ile Peygamber Efendimiz Aleyhissalatü Vesselam tayin ve takdir etmiştir. Önderimiz, Sultanımız, hayatımızın her aşamasına örnek yaşantıyla istikamet çizen Resulullah Efendimiz şöyle buyurmuştur; 'İnsan ölünce şu üçü dışında amellerinin sevabı kesilir: Sadaka-i cariyeye, istifade edilen ilim, arkasından dua eden hayırlı evlat'. Evet vakıf, bizim için sadaka-i cariyedir."

Vakıf kavramının, medeniyet mefkuresinin hayata ve ahirete bakışın dünyadaki izdüşümü olduğunu belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Şu inceliğe, özellikle dikkatlerinizi çekmek arzusundayım, kışın abdest alanlara sıcak su temin eden, sıcak günlerde sokak sokak gezip sebillere kar koyan, nehir kenarlarına söğüt diken, güvercin hane yaptıran, leylekleri koruyan vakıflar, taşıdığımız o zarif ruhun, merhametin, sevginin, şefkatin, diğerkamalık bilincinin birer nişanesidir" dedi.

Evliya Çelebi'nin 17. asırda Osmanlı'da vakıf zenginliğini, "Ben 50 yılda 18 padişahlık ve krallığa seyahat ettim. Hiçbir yerde bu kadar hayrat görmedim" sözleriyle ifade ettiğini aktaran Erdoğan, şunları kaydetti:

"Bu müstesna kültür, hamdolsun bugün de güçlü bir şekilde devam ediyor. Sağlık, sosyal hizmetler, sosyal yardım, eğitim, araştırma, kültür, sanat, spor, kalkınma, hukuk, insan hakları ve çevre gibi alanlarda 70 bine yakın vakıf hali hazırda faaliyet gösteriyor.

Böylesine köklü ve güçlü bir mirası devralan Vakıflar Genel Müdürlüğümüz de yurt içinde ve yurt dışındaki çalışmalarını büyük bir dikkatle 101 yıldır, Allah'a hamdolsun başarıyla sürdürüyor, vakfedenlerin iradesi doğrultusunda günümüz şartlarına uygun olarak vakıflarımızı yaşıyor, güçlendiriyor, kültür mirasımızın gelecek kuşaklara ulaştırılması için canla, başla gayret sarf ediyor. Namazgahlardan, sübyan mekteplerine, tabhanelerden kuş evlerine her türlü vakıf eserine gözü gibi bakıyor, onarıyor, ihya ediyor.

Son iki yılda Bitlis Hazo Han Süleymaniye Külliyesi Darüşşifası, Tokat Gök Medrese ve Muş Merkez Muratpaşa Camii'nin de yer aldığı 166 vakıf-kültür varlığı restore edildi. Asrın felaketinde hasar gören tam 377 eserin onarım süreçleri hiç zaman kaybetmeden başlatıldı. Bosna Hersek, Kosova, Makedonya, Arnavutluk ve Kuzey Kıbrıs'ta toplam 20 yapının restorasyonu tamamlandı. Ecdat yadigarı topraklarda tam 40 çalışma başarıyla nihayete erdirildi. Yakın zamanda bitirilmesi ön görülen üç çalışma da devam ediyor."

Bazı rakamları özellikle paylaşmak istediğini dile getiren Erdoğan, "2002 yılında sadece 46 eser restore edilmişken, son 23 yılda ihya edilen vakıf kültür varlıklarının sayısı 5 bin 927'ye ulaşmıştır" bilgisini paylaştı.

Bu çalışmalarda 12,3 milyar lira kaynak kullanıldığını belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Eğitim desteklerinden, muhtaç aylıklarına, imaret faaliyetlerinden gönüllülük çalışmalarına Vakıflar Genel Müdürlüğü, uhdesindeki hayır hizmetlerini kesintisiz sürdürüyor" diye konuştu.

"TOPLUMDA YAYILAN YANLIŞ ALGILARLA MÜCADELE İÇİNDEYİZ"

Tüm bu hizmetlerden dolayı Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar

Genel Müdürlüğü ve tüm çalışanları tebrik eden Erdoğan, vakıf kültürünün ayakta tutan kurum ve kuruluşlara, iyilik, yardım ve dayanışmada sınır tanımayan vakıf insanlarına, ömürlerini hayır hasenata adanmış hayırseverlere şükranlarını sundu.

Yılın Vakfı Ödülü verilen Mehir Vakfı'nın her mensubunu özverili çalışmalarından ötürü tebrik eden Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Deprem bölgesindeki gençlerimizin yuva kurmalarına vesile olan Mehir Vakfı 81 ilimizde dünyaevine giren 20 bini aşkın çiftimize düğün ve çeyiz desteği verdi. Yakın zamanda bu çalışmalarını, tam 19 aydır İsrail'in vahşi saldırıları karşısında destansı bir direniş sergileyen Gazze'ye doğru genişleteceğinin müjdesini aldığım Mehir Vakfımızdan Allah razı olsun. Dijital mecraların etkisiyle toplumda günden güne yayılan yanlış algı ve alışkanlıklarla mücadele içindeyiz. İster töre ister gelenek ister güncel akım bahanesiyle olsun evliliğin zorlaştırılmasını asla doğru bulmuyoruz. Vakıflarımızı ve hayırseverlerimizi, gençlerin yuva kurmasına daha fazla destek olmaya çağırıyorum. Şu hakikate her vesileyle şahit oluyoruz. 'Hayrun nas, men yenfeun nas. 'Sizin en hayırlınız insanlara faydalı olanıdır."

"DÜNYA HALA AYAKTAYSA BUNUN SEBEBİ BU GÜZEL İNSANLAR"

Yetimin başını okşayan, garibin elinden tutan, mazlumlara kucak açan, bir mahzun gönüle dokunmak, bir yaraya merhem olmak, bir ihtiyaç sahibine yardım etmek için karşılığını sadece Allah'tan umarak çalışan, çabalayanlarla iftihar ettiklerini vurgulayan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Etrafımızda yaşanan bütün zulümlere, kötülöklere, insanı insanlığından utandıran vahşet görüntülerine rağmen dünya hala ayaktaysa bunun sebebi bu güzel insanlar ve kuruluşlardır" dedi.

“
Vakıf,
Sığınaktır,
Nefestir
”



Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak, bir yandan nerede tutulması gereken bir el, dokunulması gereken bir hayat varsa orada olma noktasında canla başla çalıştıklarını, diğer yandan da tarihi vakıf eserleri ihya ettiklerini söyledi.



Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen Vakıflar Haftası Toplu Açılış Töreni'nde yaptığı konuşmada, bir medeniyet mirasını, insanlık davasını, geçmişi koruyarak, geleceğe uzanma mücadelesini yeniden idrak ettiklerini belirtti. Bakan Ersoy, "Yüzlerce yıllık bu mirasın, aradan geçen bunca zamana rağmen değerinden hiçbir şey kaybetmediğini, bilakis daha büyük değer ve anlam kazandığını görüyoruz. Böylesi bir mirası var eden cümle geçmişlerimizi rahmetle, derin saygı ve şükran duygusuyla yad ediyorum" dedi.

**"VAKIF MEDENİYETİMİZ İNSANLIĞI
KUCAKLADI"**

Her özel gün ve hafta gibi Vakıf Haftası'nı da köklerinden bağımsız, onu var eden inanç ve değerlerden bihaber şekilde anlama ve hakkıyla kutlamanın mümkün olmadığını vurgulayan Ersoy, sözlerine şöyle devam etti:

"Yüce Allah'ın emirlerinden, Peygamber Efendimizin hayatından ve öğütlerinden beslenerek vücut bulan vakıf anlayışı, Türk kültür ve medeniyet deryasında dalga dalga büyümüş, ecdadımızla üç kıtaya kök salıp,



gölgesinde insanlığı kucaklamıştır. Bu ruh, bu anlayış ve bilinç, bugün dünyanın dört bir köşesinde mazlum ve muhtaçların umut kapısı olmuştur. Şu hususun altını önemle çizmek isterim ki, Vakıflar Genel Müdürlüğümüzün yürüttüğü çalışmaların dışında da gerek Bakanlığımız, gerekse devletimizin diğer Bakanlık ve birimleri, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ülkemizin yürüttüğü insan merkezli politikaların hayata geçirilmesinde daima vakıf anlayışını esas almaktadır."

"137 VAKIF KÜLTÜR VARLIĞININ RESTORASYONU DEVAM EDİYOR"

Bakan Ersoy, "Son 23 yılda toplam 12,3 milyar lira kaynak kullanarak tam 5 bin 927 vakıf kültür varlığının restorasyon ve onarım işini gerçekleştirdik. 2002 yılı öncesi 10 yıllık dönemde bu sayı sadece 46 idi. Yaklaşık 130 kat artıştan bahsediyoruz. Bizim sadece son iki yılda tamamladığımız restorasyon, inşa ve ihya çalışmalarımızın sayısı 302'dir. Şu anda ihalesi yapılmış olan toplam 137 vakıf kültür varlığının restorasyonu da devam etmektedir ki 2025 yılı sonuna kadar bunların 121

tanmesini tamamlamış olacağız. Osmanlı emaneti gönül coğrafyamızda ise 40 çalışmayı tamamladık ve sürdürmekte olduğumuz 10 projemiz daha bulunmaktadır" diye konuştu.

Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat 2023'teki asrın felaketi sonrası hasar gören 377 vakıf kültür varlığının onarım çalışmalarına da hız kesmeden devam ettiklerini söyleyen Ersoy, bu yılın sonunda restorasyon işlerinin tamamlanmış olacağını belirtti.

"MAZLUMA SİĞİNAK, MASUMA NEFES OLMAYA DEVAM EDECEĞİZ"

Bakan Ersoy, nerede tutmaları gereken bir el, dokunması gereken bir hayat, vesile olmaları gereken bir mutluluk varsa Vakıflar Genel Müdürlüğünün orada olmaya devam ettiğini kaydetti. "Temsil ettiğimiz vakıflar esasen üzerimizde bir hak, bir borçtur. Ne yapıyorsak hak sahiplerine emaneti iade etmek, üzerimizdeki borcu ödemek düsturuyla yapıyoruz" diyen Ersoy, şunları dile getirdi:

"Vakıf, insandan esere barındırdığı her can ve değerle hayatı koruma altına alan, haysiyetin ve onurun

asla zedelenmediğinden, emeğin ve alın terinin zayı olmduğundan, ecdadımızın emanetlerine ve gelecek nesillerimizin üzerimizdeki haklarına halel gelmediğinden emin olmak için asırlardır verilen mücadelenin adıdır. Bu mücadele sahasında bir adım dahi geri atmayacak, bu mirası yaşatmaktan hiçbir koşulda imtina etmeyecek, medeniyetimizin üzerine bina edildiği ülkülerden, milli ve manevi değerlerden ödün vermeyeceğiz. İnsanlık vicdanının durmadan kanadığı, yaraların sarılmak yerine derinleştirildiği günümüz dünyasında mazluma ve masuma sığınak, düşeni kaldıran el, çaresizlik deryasında çırpınana nefes olmaya devam edeceğiz."

Bakan Ersoy, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a, himayeleriyle böyle bir birlikteliği mümkün kıldıkları, istisnasız her unsuruyla milli ve manevi değerlere sahip çıkma ve yaşatma noktasında gösterdikleri sarsılmaz kararlılık ve bu yoldaki ilgi ve destekleriyle daima kendilerinin yanında oldukları için şükranlarını arz etti.

“ 101. YILA ÖZEL 101 ESERİMİZİ İHYA ETTİK ”

Vakıflar Genel Müdürlüğü, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen görkemli bir törenle, son bir yıl içerisinde titizlikle restore edilerek yeniden ayağa kaldırılan 101 tarihi eserin toplu açılışını gerçekleştirdi.

Vakıflar Haftası etkinlikleri kapsamında düzenlenen toplu açılış töreninde konuşan Vakıflar Genel Müdürü Sinan Aksu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın özel talimatları doğrultusunda gerçekleştiren restorasyon çalışmalarının önemine vurgu yaptı. Aksu, "Bugün, asırlar boyunca medeniyetimize ışık tutmuş, her biri birer sanat ve tarih abidesi olan 101 eserimizi yeniden hayata kazandırmamızın haklı gururunu ve sevincini yaşıyoruz. Saygıdeğer Cumhurbaşkanımız, Zat-ı Devletlerinizin liderliğinde, verdiğiniz talimatlar doğrultusunda Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün tarihi mirasa sahip çıkma ve sosyal sorumluluk bilinciyle yürüttüğü çalışmaları



Sarımiye Camii



Divriği Ulu Camii

ilerletebilmek için canla başla çalışıyoruz. Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy Beyin de her noktadaki çok kıymetli destekleriyle yol alıyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Sayın Bakanımıza şükranlarımı arz ediyorum" dedi.

Açılışı yapılan eserler arasında, İstanbul'un silüetine damga vuran Süleymaniye Külliyesi Darüşşifası, inanç ve tarih açısından büyük öneme sahip Diyarbakır Peygamberler Mezarlığı, Kıbrıs'ın incisi Lefkoşa Selimiye Cami, Hatay'ın kadim yapılarından Caferiye Mescidi, Balkanlar'ın manevi merkezi Bosna Hersek Mostar Şehovina Opiyac, Selçuklu mimarisinin göz alıcı örneği Tokat Gök Medrese ve Arnavutluk'un tarihi İşkodra Camisi gibi birbirinden değerli yapılar bulunuyor. Bu eserlerin yeniden işlevsel hale getirilmesi,

kültürel mirasın korunması adına atılan önemli bir adım olarak değerlendiriliyor.

"2025 Aile Yılında Aileyi Merkeze Alan Projeler Hayata Geçiriyoruz"

Vakıflar Genel Müdürü Aksu, konuşmasının devamında Cumhurbaşkanlığı tarafından ilan edilen "2025 Aile Yılı" temasına da değinerek, kurum olarak bu hassasiyeti tüm faaliyetlerinde ön planda tuttuklarını belirtti. Aksu, "Sosyal yardımlaşmaya yönelik hayır hizmetleri bütçemizi önemli ölçüde artırdık. Bu kapsamda, yardımlarımızı sadece yurt içinde değil, gönül coğrafyamızdaki ihtiyaç sahiplerine de vakfiye şartlarına uygun olarak ulaştırıyoruz" dedi.

Son bir yıl içerisinde gerçekleştirilen sosyal destek faaliyetleri hakkında da detaylı bilgi veren Aksu, eğitimden gıdaya, sünnetten çeyiz yardımına kadar geniş bir yelpazede destek sağladıklarını ifade etti. Aksu, "Son bir yılda, ülkemizin dört bir yanındaki 50 bin öğrencimize aylık 3 bin liraya varan karşılıksız eğitim bursu imkânı sunduk. Dar gelirli 76 bin ailemize düzenli olarak gıda desteği sağladık. Ramazan ayının manevi atmosferinde, geleneksel hale getirdiğimiz iftar programlarımızla 81 ilimizde her gün 100 binin üzerinde vatandaşımızla bir araya gelerek, toplamda 3 milyon öğün iftar ikramında bulunduk" şeklinde konuştu. Ayrıca, sosyal sorumluluk projeleri

kapsamında 1500 çocuğun sünnet ettirilerek aileleriyle birlikte bu özel günü yaşamalarına katkı sağladıklarını belirten Aksu, bu yıl içerisinde 250 gelinlik kıza 100 bin lira tutarında çeyiz desteği vereceklerini müjdeledi. Ramazan ve Kurban bayramlarında ise 43 bin öksüz ve yetim çocuğun bayramlık ihtiyaçlarının karşılandığını ve onların bayram sevincine ortak olduğunu dile getirdi. Aksu, engelli vatandaşlar ile öksüz ve yetim çocuklara yönelik desteklerin de sürdüğünü ve yaklaşık 7 bin ihtiyaç sahibine aylık 6 bin 400 lira destek sağladıklarını kaydetti.

Hafız Öğrencilere Destek ve İmaret Geleneğinin Yaşatılması

Vakıflar Genel Müdürü Sinan Aksu, Diyanet İşleri Başkanlığı ile işbirliği içerisinde yürütülen önemli bir projeye de değinerek, Kur'an Kurslarında hafızlık yapan 3 bin öğrenciye, hafızlıklarını tamamlayana kadar aylık 3 bin lira destek sağladıklarını açıkladı.

Aksu, vakıf kültürünün önemli bir parçası olan imaret geleneğini de yaşatmaya devam ettiklerini belirterek, "İstanbul, Ankara, Tokat, Gaziantep ve Erzurum'da kurduğumuz imaretler aracılığıyla her gün 8 bin ihtiyaç sahibi vatandaşımıza sıcak yemek ikramında



Kariye Camii

bulunuyoruz. Yakın zamanda Kastamonu, Balıkesir, Bursa ve Niğde'yi de bu illerimize ekleyerek daha fazla vatandaşımıza ulaşmayı hedefliyoruz" dedi.

Gönül Coğrafyasına Uzanan Yardım Eli Konuşmasının sonunda, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün sadece yurt içinde değil, gönül coğrafyasında da önemli yardım faaliyetleri yürüttüğünü vurgulayan Aksu, başlılanan adak ve kurban

etlerinin gıdaya dönüştürülerek 81 ildeki ihtiyaç sahiplerine ulaştırıldığını söyledi. Aksu, "2024-2025 ramazan aylarında, Bosna Hersek, Kosova, Kuzey Makedonya, Karadağ, Suriye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olmak üzere 7 kardeş ülkede yaşayan ihtiyaç sahibi kardeşlerimize toplamda 316 bin kuru gıda paketi ulaştırdık" ifadeleriyle konuşmasını tamamladı.



Cacabey Medresesi



Cacabey Camii

Uluslararası İslam Sanatları Fuarı Açıldı...

Türkiye’de ilk kez düzenlenen Uluslararası İslam Sanatları Fuarı, ATO Congressium’da kapılarını sanatseverlere açtı. Sergide yer alan kutsal emanetler ve nadide İslam sanatları eserleri büyük ilgi gördü.

Vakıflar Genel Müdürü Sinan Aksu, açılışı yapılan Uluslararası İslam Sanatları Fuarı’nda başta padişah hatları olmak üzere Memlük döneminden Selçuklu’ya, Selçuklu’dan Osmanlı’ya İslam sanatları eserlerinin görülebileceğini söyledi.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından Yıldız Holding sponsorluğunda ATO Congressium’da düzenlenen ve Türkiye’de ilk olma özelliği taşıyan "Uluslararası İslam Sanatları Fuarı" başladı. Vakıfların, belediyelerin ve bireysel olarak İslam sanatları üzerine çalışan sanatçıların eserlerinin yer aldığı sergide, Kültür ve Turizm Bakanlığı Vakıflar Genel Müdürlüğü de stant açtı. Stantları gezen Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş, ziyaretçilerin görmesi için getirilen Kutsal Emanet-

yapım sürecine dair ustalardan bire bir bilgi alınabileceğini ifade eden Aksu, "Vatandaşlarımız başta padişah hatları olmak üzere Memlük döneminden Selçuklu’ya, Selçuklu’dan Osmanlı’ya İslam sanatları eserlerini burada gelip görebilirler" dedi.

Arşivde pek çok kıymetli eserin bulunduğu aktaran Aksu, sözlerine şöyle devam etti:

"Bunlardan biri de geçmişte Kabe’nin anahtarı olarak, kilidi olarak kullanılan bir eser. Biz, onun tıpkıbasımını Sayın Diyanet İşleri Başkanı’mıza hediye ettik. Çok özel bir parça. Diğer eserlerimizin de tıpkıbasımlarını yapıyoruz. Onları da yine milletimizin beğenisine sunacağız."

TARİHİN AKIŞINDA MEŞHUR HATTATLAR

İslam kültürünün en zarif ve anlam yüklü sanat dallarından hat sanatının büyük ustalarını bir araya getiren "Tarihin Akışında Meşhur Hattatlar"

sergisinde, Hâfız Osman (ö. 1698), Sultan III. Ahmed (ö. 1736), Mahmud Celâleddin Efendi (ö. 1829), Sultan II. Mahmud (1839), Kazasker Mustafa İzzet Efendi (ö. 1876), Sâmi Efendi (ö. 1912), Hâmid Aytac (ö. 1982) ve Hasan Çelebi (ö. 2025) gibi üstatlar ile Ali Toy (d. 1960), Mehmed Özçay (d. 1961) ve Ferhat Kurlu (d. 1976) gibi günümüzün önemli hattatlarının eserleri yer aldı.



ler’den Peygamber Efendimiz’e (sav) ait Sakal-ı Şerif, Saç-ı Şerif, Kuşak-ı Şerif’ten parçaları inceledi. Sergide Hazreti Muhammed’in kabir toprağı da yer aldı.

Vakıflar Genel Müdürü Sinan Aksu, müzelerinde 30 bin halı ve seccade, 4 bin hat eseri olduğunu ifade etti. Yaklaşık 20 bin civarında da "teberrukat eşyası" ile bağışlanan çeşitli sanat eserlerini müzelerde ve çeşitli teşhir bölümlerinde sergilediklerini anlatan Sinan Aksu, bunların bir kısmının fuarda yer aldığını belirtti.

Uluslararası İslam Sanatları Fuarı’nda künde-kari, kalem işi gibi sanatların





Vakıf Haftası Etkinlikleri Cumhurbaşkanlığı Külliye'sindeydi



Vakıf Haftası Kutlama Programı, Cumhurbaşkanımızın himayelerinde ve Kültür ve Turizm Bakanımızın katılımlarıyla Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleştirildi. Program kapsamında, Üsküdar Valide-i Cedid Camii Kuş Evi'nin birebir örneği esas alınarak hazırlanan özel hediye, Kültür ve Turizm Bakanı ile Vakıflar Genel Müdürü tarafından Cumhurbaşkanımıza takdim edildi. Etkinlikte, bu yılın "Yılın Vakfı" ödülüne layık görülen Gençleri Evlendirme ve Mehir Vakfı adına, Vakfın Mütaveel-

li Heyeti Başkanı Mustafa Özdemir ödülünü Cumhurbaşkanımızın elinden aldı. Ayrıca, Cumhurbaşkanımızın önderliğinde Arnavutluk, KKTC, Tokat ve Gaziantep'ten yapılan canlı bağlantılarla restorasyonu tamamlanan dört vakıf eserinin eş zamanlı açılışı gerçekleştirildi. Bu bağlantıların ardından, Cumhurbaşkanımızın ev sahipliğinde; Kültür ve Turizm Bakanı ve Vakıflar Genel Müdürü'nün katılımıyla yapılan kurdele kesimiyle toplam 101 vakıf eseri halkın ibadetine ve ziyaretine yeniden sunuldu.



VAKIF HAFTASI COŞKUSU

Vakıf Haftası dolayısıyla Türkiye genelinde büyük bir coşku ve katılımı çeşitli kültürel, sanatsal ve eğitici etkinlikler gerçekleştirildi. Vakıfların tarihsel ve toplumsal önemini vurgulamak, köklü vakıf geleneğimizi yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak amacıyla düzenlenen programlar, toplumun farklı kesimlerini bir araya getirdi. Etkinlikler kapsamında; illerde kurulan stant ve sergiler aracılığıyla tarihi vakıf eserleri tanıtıldı, geleneksel sanatlar atölyeleri ile ebru, hat ve tezhip gibi sanat dallarında uygulamalı gösteriler düzenlendi. Tiyatro gösterileri ve halk oyunları ile kültürel mirasın sanatsal yönü öne çıkarıldı. Özellikle cami, külliye gibi vakıf eserlerine yönelik düzenlenen programlar, geçmişle bağ kurmak isteyen vatandaşların büyük ilgisini çekti.

Öğrencilere yönelik bilgilendirme seminerleri, sunumlar ve yarışmalarla genç kuşakta vakıf bilincinin gelişmesine katkı sağlandı. Üniversiteler ve okullarda düzenlenen panellerde vakıf tarihi, vakıf hukuk sistemi ve günümüz vakıf uygulamaları ele alındı. Gönüllülük temalı sosyal sorumluluk projeleri ile gençler, ihtiyaç sahibi kesimlerle bir araya gelerek paylaşma ve dayanışma ruhunu sahada deneyimleme fırsatı buldu.

Vakıf Haftası vesilesiyle gerçekleştirilen bu zengin içerikli programlar, sadece bir kutlama niteliği taşımamakta; aynı zamanda kültürel mirasa sahip çıkma ve vakıf bilincini canlı tutma yolunda önemli bir farkındalık çalışması olarak öne çıkmaktadır.





"Vakıf Haftası" Hayırları...

DİYARBAKIR, MARDİN, BATMAN VE BİNGÖL'DE MEVLİT

Diyarbakır Vakıflar Bölge Müdürlüğü, "Vakıf Haftası" kapsamında Diyarbakır, Mardin, Batman ve Bingöl'de mevlit okutu, ikramda bulundu. Diyarbakır'daki Ulu Cami ile Eğil ilçesindeki Zülkifl ve Elyesa Peygamberlerin kabirlerinin bulunduğu Ziyaret Tepesi'ndeki camide, Mardin'deki Şakir Nuhoğlu Cami, Batman'daki Şevket Başak Cami ve Bingöl'deki Ulu Cami'de cuma namazı öncesinde "vakıf ecdatları" için mevlit okutuldu, katılımcılara lokum ikram edildi.

Vakıflar Bölge Müdürü Hakan Demir, Vakıf Haftası kapsamında sorumluluk alanlarındaki Diyarbakır, Bingöl, Mardin ve Batman'da çeşitli etkinlikler düzenlediklerini belirtti. Etkinlikler kapsamında Mardin'deki Sultan Şeyhmus Külliyesi'nde düzenledikleri programda vatandaşlara yemek ve tatlı ikramında bulunduklarını söyleyen Demir, sorumluluk alanlarındaki illerde mevlit okuttuklarını ve katılımcılara lokum ikramında bulunduklarını ifade etti.

Demir, vakıf kültürünün yardımlaşma ve dayanışma üzerine kurulmuş bir gelenek olduğunu ve geçmişten bugüne birçok insanın hayatına dokunan vakıflarının bu etkiyi sürdürmeye devam ettiğini belirtti. Demir, "Vakıflar, sadece tarihi eserlerin korunmasını değil, toplumun birlik ve dayanışmasını da ifade eder. Geçmiş borcumuz, geleceğe karşı sorumluluğumuz olan vakıf kültürümüzü yaşatmak için çalışıyoruz. Bütün vakıflarımızın ve bu geleneğe gönül veren herkesin Vakıflar Haftası'nı kutlar, etkinliklerimizin hayırlara vesile olmasını temenni ederiz" açıklamalarında bulundu.

VAKIF HAFTASINDA ANNELER GÜNÜ KUTLAMASI

Diyarbakır'da Vakıf Haftası etkinlikleri kapsamında yetim çocukların anneleri ziyaret edilerek Anneler Günü kutlandı, hediyeler verildi. Diyarbakır'da Vakıf Haftası çerçevesinde düzenlenen etkinliklerde, anlamlı bir buluşmaya imza atıldı. Yetim çocukların anneleri ziyaret edilerek Anneler Günü'nün coşkusu ve manevi değeri birlikte yaşatıldı. Ziyaretlerde annelere çiçek ve çeşitli hediyeler takdim edildi. Diyarbakır Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Vakıf Haftası etkinlikleri kapsamında

yetim çocukların annelerini ziyaret ederek onlara çiçek ve hediyeler takdim etti. Vakıflar Bölge Müdürü Hakan Demir, vakıf kültürünün sadece maddi yardım sağlamak olmadığını, aynı zamanda toplumun maneviyatına da dokunduğunu belirtti. Müdür Demir, "Bugün burada, annelerimizin yüzünü güldürmek, onlara vakıf ruhuyla destek olmak istedik. Destek verdiğimiz yetim çocuklarımızın ve onların kıymetli ailelerinin daima yanındayız. Bu anlamlı günde tüm annelerimizin Anneler Günü'nü en içten dileklerle kutluyorum" diye konuştu.

“
BU MUTLULUĞU
PAYLAŞIYORUZ
”





KONYA'DA 222 YILLIK VAKIF GELENEĞİ SÜRDÜRÜLÜYOR

Konya'da 1803'te kurulan Valide Sultan Kethüdası Yusuf Ağa Vakfının hayır şartları gereği, öğrencilerin pikniğe götürülmesi ve harçlıklarının verilmesi geleneği yaşatılıyor.

Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Valide Sultan Kethüdası Yusuf Ağa Vakfının vakfiye şartnamesinde yer alan "Öğrencisi çok olan medreselerden iki tanesinin öğrencileri, yaz aylarında uygun bir yerde pikniğe götürülüp, yeterli miktarda ekmek alınacak, pilav ve zerde tatlısı ikram edilecek. Mektep hocalarının her birine 15, yardımcılarının 6'sar kuruş, öğrencilerin her birine de 10'ar akçe harçlık verilecektir" şartını yerine getirmeye devam ediyor. Söz konusu hayır şartı kapsamında bu yıl da Vakıflar Bölge Müdürlüğünden burs alan orta ve lise öğrencileri ile aileleri için Kızılören Emir Kandemir Han'da piknik düzenlendi, öğrencilere harçlık verildi.

Konya Vakıflar Bölge Müdürü Yılmaz Kılınç, Vakıflar Haftası dolayısıyla "Vakıf ve Aile" temalı çeşitli etkinlikler düzenlediklerini belirtti. Kılınç, "Valide Sultan Kethüdası Yusuf Ağa Vakfını kuranlar, 'Vakfımızın gelirlerinden çocuklarımızı pikniğe götürün. Aileleriyle o çocuklarımızı orada eğlendirin, yedirin, içirin, ceplerine de harçlık verin.' demiş. Biz de bu vakfımızın hayır şartı gereği

her yıl olduğu gibi bu yıl da Vakıflar Haftası'nda bu etkinliği düzenledik. Bu mutluluğu paylaşıyoruz" ifadelerini kullandı.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak birçok faaliyet yaptıklarını belirten Kılınç, sözlerine şöyle devam etti:

"Konya Bölge Müdürlüğü olarak ramazanda her gün 9 noktada 3 bin kişiye iftar verdik. Herkese ulaşabildik, dokunabildik. Ramazan Bayramı öncesi 900 çocuğa bayramlık aldık. Evlilik çağına gelmiş genç kızlarımıza 100 bin lira çeyiz yardımı yapıyoruz. Cezaevinde bulunan mahkumlara tatlı ikram eden vakfın da hayrını yerine getirdik. Öğrencilerin bursları düzenli olarak devam ediyor. Çocuklarımızı sünnet ettiriyoruz, eğleniyoruz. Çeşitli sebeplerle herkesin pikniğe gitme imkânı olmaya bilir. Valide Sultan Kethüdası Yusuf Ağa Vakfını kuran ecdat, vakfın hayır şartına böyle bunu koymuş, iyi ki koymuş. Biz de keyifle bunu idame ettiriyoruz, yapmaya da devam edeceğiz."

Vakıf eserlerinin ihyası konusunda 11 projenin devam ettiğini, gelir getiren eser çalışmasında da 15 projenin sürdürdüğünü söyleyen Kılınç, "İş merkezleri, kat karşılığı daireler, dükkanlar, ofisler yapıyoruz. Buradan kazandığımız paralarla da bu hayır hizmetlerini yerine getiriyoruz" dedi.



VAKIF HAFTASI... ÇOCUKLARA GEZİ

"Vakıf Haftası" kapsamında 120 çocuk için Diyarbakır'ın Eğil ilçesinde gezi düzenlendi.

Diyarbakır'da 120 çocuk, Eğil'de düzenlenen etkinlikte peygamber kabirlerini ziyaret etti. Diyarbakır Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından "Vakıf Haftası" kapsamında 120 çocuk için Eğil ilçesinde gezi düzenlendi.

Vakıflar Bölge Müdürlüğünden yapılan açıklamaya göre, düzenlenen etkinlik kapsamında Eğil ilçesindeki Zülkiflî ve Elyesa peygamberlerin kabirlerini ziyaret eden çocuklar, daha sonra Dicle Baraj Gölü'nde tekne turu yaptı. Öğle yemeği ve tatlı ikramı yapılan çocuklar, kendileri için düzenlenen çeşitli etkinliklerle keyifli vakit geçirdi.

Vakıflar Bölge Müdürü Hakan Demir, Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak öğrencilere sadece burs sağlamakla kalmadıklarını, çocukları aileleriyle kültürel ve manevi değerlerle buluşturduklarını ifade etti. Demir, "Vakıf Haftası'nın bu yılki aile temasıyla, çocuklarımızın ve ailelerinin birlikte keyifli bir gün geçirmesini sağladık" diye konuştu.

Vakıflar Genel Müdürü Sinan Aksu

Söyleşi: Ziya Uğur

Türk-İslam medeniyetinin en köklü kurumlarından biri olan vakıfların dünü ve bugününü Vakıflar Genel Müdürü Sayın Sinan Aksu ile konuştuk...

Öncelikle vakıf nedir?

Vakıf, sözlüğe bakarsanız "mal topluluğu" gibi ifadeler görürsünüz. Allah göstermesin, öyle bir şey değil. Vakıf; malını bu dünyada terk edip, onu Allah yolunda, insanların hizmetine sunmaktır. Karşılıksız bir şekilde, dünyada beklemeden, ahirette sevabını umarak yapılan bir hayırdır. Bir vakıf kurucusu şunu hedefler: Bir hayır yapayım, insanlara faydalı olayım. Allah'ın rızasını kazanayım; kul da dua ederse ne mutlu.

Bakin, bugün başka dinlerde de - kilise vakıfları gibi - örnekler vardır ama onların hiçbiri bizim anlayışımıza benzemez. Bu, bize has bir durum. Yani, bu İslamî bir kurumdur. Hz. Peygamber; ganimet olarak gelen Fedek arazisini Müslümanların istifadesi için vakfediyor. Hz. Ömer de aynı şekilde bir arazi vakfediyor. Şartları net: "Alınip satılamaz, başka birine devredilemez, başka amaçla kullanılamaz."

Türkler de Müslüman olduktan sonra bu kuruma büyük ilgi göstermişlerdir. Ecdadımız, maddi gücü az ya da çok fark etmeksizin Allah yolunda vakıflar kurmuşlardır. Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinden bize tam 62.000 vakıf kalmıştır. Biz de Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak bu emaneti taşımakla sorumluyuz.

Osmanlı'da ve Selçuklu'da bugünkü anlamda bir devlet işleyişi yoktu ama insanların ihtiyaçları her zaman vardı. İşte bu ihtiyaçları karşılamak için en ücra köylere kadar vakıflar kurulmuş ve bu hizmetler vakıflar aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Mesela, Osmanlı'da imamların ve müezzinlerin maaşını devlet vermezdi ama kurulan vakıflarla, bu vakıflar için ayrılan akarla (gelirle) hiçbir imam veya müezzin de maaşsız,



meşrutasız (lojman) kalmamıştır. Yine, binlerce vakıf, cami cemaatine helvadan karpuz, şerbetten lokuma uzanan çeşitlilikte ikram şartı koymuştur. Kısacası hayırsever ecdadımız nerede bir eksiklik görmüşse, Allah rızası için o eksikliği gidermek amacıyla bir vakıf kurmuştur.

FATİH SULTAN MEHMET, VAKIF SİSTEMİNDE DE BİR DEHA

Özellikle Osmanlı dönemi öne çıkıyor değil mi?

Evet, Osmanlı öne çıkar. Osmanlı medeniyetinde de Fatih Sultan Mehmet Han öne çıkar. Bakın... İstanbul'u fetheden bir padişah olarak, ganimetten kendisine düşen yerleri - ki Ayasofya başta olmak üzere imparatorluk sarayı ve çevresi- kendi mülkü olarak alıyor. Ama sonra bu yerleri farklı amaçlarla vakfediyor. Detayları çoktur. Diyor ki mesela: "Şu şu arazileri ve dükkânları vakfettim. Buradan gelen gelirle 10 tabip (doktor) tutulsun. Bu tabipler, İstanbul'da hiçbir kapıyı ayırt etmeksizin çalıp içeride hasta olup olmadığını sorsun. Hastaları muayene etsin, tedavi etsin, ilaçlarını temin etsin."

Fatih Sultan Mehmet Han vakfiyeleri sadece İstanbul'la sınırlı değildir. Fethettiği diğer yerlerde de büyük vakıflar kurmuştur. Çok akar bırakmıştır.

Peki, Anadolu'da kurulan ilk vakıf nedir? Hangi maksatla kurulmuştur?

Bizim bazı eserlerde ve kitabelerde çok daha eski vakıflarımızdan bahsediliyor ama ilk belgeli olan anlamında Erzu-

rum Pasinler'de kurulan cami ve ihtiyaçları ile cemaatiyle ilgili "Halil Divan Vakfı" vardır. 1048 tarihli bir vakfiyedir. Yani Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüz yanlış anlamasın ama Vakıflar Genel Müdürlüğü Türkiye'nin tapusudur. Düşünün, 1071'den bile daha eski bir tarihten bahsediyoruz. Müslüman Türkler olarak bu toprakları mamur etmişiz, bu toprakları imar etmişiz. Bu topraklarda insanlar rahat ve güvenli yaşayabilsinler diye, her türlü ihtiyacı Allah yolunda vakfederek karşılamaya çalışmışız. Ben bir tarihçi olarak iddialı konuşuyorum: Şu coğrafyadaki vakıf geleneğinin dünyada bir benzeri daha gösterilemez.

VAKIFLAR, TOPLUMUN ÇİMENTOSU

Toplumsal açıdan vakıfların fonksiyonu hakkında neler söylersiniz?

Devlet her yere yetişemez. Toplum dediğiniz, zaten yaşayan; birbirini koruyan, kollayan bir yapı. Bizde böyle. Olmazsa? Avrupa gibi olunur Allah göstermesin. Avrupa'da üst kattakinin alt kattakiyle alakası yok, akraba bağları zayıf. Bizde ise Allah'a şükür bu bağlar, bu toplumsal dayanışma güçlü. İşte bu dayanışmanın da olmazsa olmazı kurumu vakıflardır. Vakıflar asırlar boyunca toplumun çimentosu olmuştur. Allah'a şükür milletimizin vakfa bakışı, ilgisi bugün de gayet iyidir ama o eski devirlerdeki o muazzam vakıf ruhu toplumda tekrar yayıldıkça çok daha güzel noktalara ulaşacağımıza inanıyorum.



Vakıflar; yüzyıllarca, bugün, STK'lar dediğimiz, yani sivil toplum kuruluşları dediğimiz yapılardır aslında. Dünya'nın, "sivil inisiyatif"e dair en ufak bir fikri yokken, bizim medeniyetimizde vakıf müessesesiyle sivil anlayışın, her şeyi devletten beklememe pratiğinin, insanın insana faydalı olmasının faziletli tarihi yazılmıştır.

Çünkü vakıflar hem İslami hem insani bir mantıkla kurulmuş. Hem insanların ihtiyaçları giderilsin hem de bunu yaparken Allah rızası kazanılsın. Kurulan bu 62.000 Osmanlı vakfı, her biri insanın bir ihtiyacını veya aç kalan bir hayvanın bile aç kalmaması için bir gayret içerisinde olmuş. Yani dünyaya bir düzen sağlamak için... Leylekleri tedavi eden vakıftan tutun, kışın aç kalan hayvanlara saman ve yem veren

vakıflara kadar... Yine, çocukları pikniğe götüren, mahkûmlara tatlı ikram eden, genç kızlara çeyiz yardımı yapan vakıflar... Kuş evleri yapılmış mesela. Sonra çeşmeler... Binlerce, belki on binlerce çeşme için vakıflar kurulmuş. O devirde evlerde su sistemi bugünkü gibi değil, o nedenle o kadar çok hamam açılmış ki! Bu hamamlar bir yanıyla topluma çok önemli bir hizmet verirken, diğer yandan da bağlı oldukları vakfın hayır işleri için kaynak oluşturmuşlar. Kısacası muhteşem bir medeniyet. Ve bu vakıf medeniyeti toplumu da birbirine öyle bir kenetlemiş, öyle bir bağlamış ki... Sonra, "Aman vakıf malına el sürmeyin aksi halde dünyanızla birlikte ahiretiniz de berbat olur!" diye uyarılarını yapmış. Böylelikle, vakıf mallarının nesilden nesile aktararak

“ ŞART-I VÂKIF, NASS-I ŞÂRİ GİBİDİR ”

günümüze gelmesini sağlamış.

“ŞART-I VÂKIF, NASS-I ŞÂRİ GİBİDİR”

Vakıf kurumunda vakfedenin şartlarının yerine getirilmesi de büyük bir önemi haiz değil mi?

Elbette. Bakın. Bir vakıf oluşumu için şu üç şey gereklidir. Hayrat, akar ve vakıf şartı. Yapacağınız hayrı belirleyeceksiniz, o hayır için gereken geliri sağlayacak akarı oluşturacaksınız, sonra da hayır şartlarını hayata geçireceksiniz. Aksi davranış çok büyük bir vebaldir. Bununla ilgili çok güzel bir söz vardır: “Şart-ı vâkif, nass-ı şâri gibidir” Yani vakfedenin şartları, Allah ve Resulü'nün sözü gibidir.

Peki, kendi maksadı dışında kullanılan yerlerle ilgili günümüzde ne tür uygu-

lamalar yapıyor? Ne tür yaptırımlar var?

Maalesef bazı dönemler vakıf malları amacı dışında kullanılmış, satılmış. Mesela, Divriği Ulu Camii, çok önemli bir vakıf eseridir. Ne yazık ki, tahıl deposu yapılmış, hapishane yapılmış, polis karakolu yapılmış, depo yapılmış. Ta 1950'lerde, Demokrat Parti sayesinde tekrar camiye dönüştürülmüş. Bunun gibi yüzlerce, yani sayısı 2000'den fazla cami, bir şekilde satılmış ya da vakfedilme amacı dışında kullanılmış. Bugün ise Allah'a şükür, vakıflar için olağanüstü bir gayret sarf ediyoruz. Yetkilerimiz çok ve güçlü... Allah'ın izniyle ne gerekiyorsa yapmaya çalışıyoruz.

VAKIF ESERLERİ, CAMİLERİ AYAĞA KALDIRABİLMEK BİR ŞEREF

Gerek ülkemizde gerek gönül coğrafyamızda pek çok vakıf eseri ihya ediliyor. Deprem bölgesinde de çok önemli çalışmalarınız var. Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak yapılan bu çalışmalarla ilgili bilgi verebilir misiniz?

Allah tekrar yaşatmasın. 6 Şubat depremleri... Rabbim korusun. 377 tane abide eser, yani çok önemli tarihi vakıf eseri bu depremde zarar gördü, yıkıldı. Büyük bir felaket. Fakat Allah belki vakıfları tam da bunun için nasip etmiş. Biz, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün gelirleriyle bu eserleri tek tek ayağa kaldırıyoruz. Allah nasip ederse, 2026'nın ilk çeyreğinde tamamına yakını bitireceğiz. Habib-i Neccar, Maraş Ulu Camii, Adıyaman Ulu Camii, Malatya Yeni Camii... Bunlar, o bölgelerin sembol abide yapıları... Şehrin simgesi olan bu yapıları eskisinden belki daha da sağlam bir şekilde tekrar inşa edip cemaatleriyle buluşturduk, buluşturuyoruz.

Beş yüz yıllık bir camiyi tekrar inşa ettiğinizde, buna bir yerinden vesile olduğunuzda, bir taşına emeğiniz geçtiyse, bunun mutluluğu gerçekten çok büyük. Allah, Vakıflar'da çalışan tüm arkadaşlarımla birlikte bizlere bunu nasip etti hamdolsun. Bu büyük bir şeref.

YÜZ BİNİ AŞKIN İFTAR, BİNLERCE GIDA KOLİSİ

Onarım, restorasyon ve ihya işlerinizin önemli bir bölümü. Tabii, bir de hayır hizmetleri var. Bu alanda neler yapıyorsunuz?

Yüzlerce işimiz var şu anda ama büyük başlıkları sayayım: Ramazan ayında günlük 100.000'den fazla insanımıza iftar veriyoruz. Bazılarına sahur veriyoruz. Bir kısmını tabldot olarak sunuyoruz. Özellikle büyük hastanelerin çevresinde, meydanlarda, ihtiyaç sahibi mahallelerimizde. Allah nasip ettiği müddetçe çok hayırlı bir iftar organizasyonumuz var. Ramazan şenliklerimiz var. Her çadırımıza gelen çocuğumuza bir gofret, bir hediye vererek boş göndermemeye çalışıyoruz. Dini bayramlarımızın her birinde yak-



laşık 22.000 yetim ve öksüz çocuğumuza bayramlık takdim ediyoruz. Yaz döneminde 1.500 çocuğumuzu sünnet ettik. Bu yaz da yine sünnet organizasyonlarımız olacak. 300 genç kızımıza çeyiz yardımı yapıyoruz. 3.000 hafızlık öğrencisine aylık 3.000 lira harçlık veriyoruz. Çocukları yazları pikniğe götürüyoruz. Her bir hapishanede bir gün "tatlı günü" yapıyoruz. Sadece bunlar değil elbette... Yüzlerce vakıf şartını yerine getirmeye çalışıyoruz. Her ay 75.000 aileye çok kapsamlı, büyükşehirlerde yaklaşık 23-24 kilogramlık gıda kolileri ulaştırıyoruz. 5.000 ila 50.000 çocuğa burs veriyoruz. 7.000 engelli vatandaşımıza evde bakım hizmeti sunuyoruz. Bu hizmet kalemlerinin birçoğunu Gönül Coğrafyamızdaki kardeşlerimize de ulaştırıyoruz. Bütün bu hayır şartlarını yerine getirmek hem bizim üzerimize bir vecibe - Allah korusun yerine getirmezsek büyük vebal - hem de çok büyük bir mutluluk. Yaptıkça bereketi artıyor. Rabbime şükürler olsun. Şunu da söylemek istiyorum: Bütün bu devasa işleri kamu kaynaklarından hiç para almadan sadece hayırsever eccadın bıraktığı akarlarla yapıyoruz. Restorasyondan hayır hizmetlerine, ne akla gelirse hepsini bu şekilde gerçekleştiriyoruz. Daim olsun inşallah. Amin İnşallah, Allah razı olsun.

AYASOFYA BİR MÜCEVHER, ONU KORUMAKLA MÜKELLEFİZ

Son zamanlarda gündemde çokça yer aldı. Ayasofya'ya giriş ücretleri konusunda bilgi verebilir misiniz?

Hangi ziyaretlerden ve kimlerden ücret alınıyor?

Ayasofya, 1500 yıllık bir yapı. Fatih Sultan Mehmet Han'ın kıyamete kadar cami olarak kullanılması şartıyla vakfettiği bir eser. Yani, kimse kusura bakmasın, camiye dışarıdan gezmeye gelenler için bir vakfiye yok. Bu cami, Türkiye için sembol değeri çok yüksek yapı, çok önemli bir eser. Biz de Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak bu değeri mücevheri korumakla mükellefiz. Şu da var. Halen, Ayasofya'nın restorasyonunu da yürütüyoruz. Bu şartlar çerçevesinde, ibadet dışında gelenler, özellikle turistler için bir galeri katı var. Kullanmadığımız bazı teberrikat eşyası ile Bizans dönemi eserlerinin çoğu orada. İşte ücreti, bunları görmeye gelenlerden alıyoruz. Ama çok net olarak, bir kez daha altını çizerek söylüyorum: Namaz kılmak için gelmiş hiçbir Müslüman'dan - Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmasına da gerek yok, başka ülkelerin vatandaşı da olsa böyle - tabii ki ücret alınmıyor. Böyle bir şey olabilir mi?

Üst katı gezmek istediğinizde ise evet, oranın belli bir ücreti var. Şunu da söyleyeyim, zaten statik olarak da oradaki yoğunluğun kontrolü gerekiyordu. Buna bir fren gelmesi gerekiyordu. Caminin içerisinde korkunç bir uğultu ve patırtı vardı. Bunu gidermeye çalıştık ve Allah'a şükür giderdik. Artık Ayasofya Camii'nin içi çok daha temiz, ortam çok daha huzurlu. Ankara'nın kalbi Hacı Bayram'dır "Benim için Hacı Bayram nedir?"

dersem... Vallahi, Hacı Bayram-ı Veli Ankara'nın manevi atmosferinin kalbidir. Ben Hacı Bayram'da kendimi iyi hissedirim. Çocukluğumdan beri Hacı Bayram'da çok zaman geçirmiştir. Haftada bir uğramaya çalışırım Hacı Bayram'a. Yani, elbette başka camilerde de İnşallah namazımız kabul oluyordur, Allah kabul etsin ama Ankara'da, Hacı Bayram'daki bir başkadır, böyle hissediyorum...

Kim Hacı Bayram'a hizmet etmişse, dünyası da ahireti de mamur olur İnşallah. Hacı Bayram Camii ve çevresi bir vakfiyedir, türbe bir vakfiyedir. Onun için vakfiyenin amacına uygun olarak kullanılması bizim olmazsa olmazımızdır.

En son, geçmişte bozulmuş çilehanesinin restorasyonunu yapmak nasip oldu. Ondan sonra zaten Melih Gökçek Bey zamanında Hacı Bayram'a çok güzel hizmetler yapıldı. Birkaç ay önce, 1945'ten beri kapalı olan İsfehani Mescidi vardı. Onun restorasyonunu da yaptık. Hacı Bayram'ın hemen altında geçmişte Ördekli Mescidi vardı, İnşallah kısa zamanda onu tekrar ayağa kaldırıp cemaatiyle buluşturacağız. Yine Abdülkerim Erdoğan abinin bizlere yönlendirdiği Hatip Ahmet Çelebi Zaviyesi var. Onunla ilgili de bir proje planlıyoruz. Bent Deresi'nde bir hamam var, İnşallah ileride onu da ayağa kaldırmak istiyoruz. Hacı Bayram'ı daha da güzel kılacak, manevi ve tarihî atmosferini daha da zenginleştirecek işler yapma imkânını bizlere bahşeden Rabbime şükrediyorum.



Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve Vakıflar

Mustafa Kemal Atatürk, modernleşme ve çağdaşlaşma sürecinde vakıfların denetim altına alınması gerektiğini düşünmüş ve bu doğrultuda önemli adımlar atmıştır.

Toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlayan vakıflar; eğitim, sağlık, ibadet, altyapı, yardım ve kültürel faaliyetler gibi birçok alanda hizmet vermiştir. Osmanlı döneminde vakıflar, devletin sosyal hizmetlerini büyük ölçüde üstlenmiş; medreselerden hastanelere kadar pek çok yapının kurulmasına öncülük etmiştir.

Cumhuriyetin ilanıyla birlikte Türkiye’de pek çok alanda köklü değişiklikler yaşanmış, bu değişim vakıf sistemine de yansımıştır. Mustafa Kemal Atatürk, modernleşme ve çağdaşlaşma sürecinde vakıfların denetim altına alınması gerektiğini düşünmüş ve bu doğrultuda önemli adımlar atmıştır. Atatürk, vakıf mallarının ve gelirlerinin kötüye kullanılmasını önlemek, bu kurumları daha şeffaf ve halk yararına çalışan yapılar haline getirmek amacıyla bir dizi reform gerçekleştirmiştir.



1 Mart 1923 TBMM’nin 4. Toplantı Yılıni Açış Konuşması

“Efendiler,

Geçen sene zarfında Evkaf Vekâleti; dîni ve hayrî yapıların tamir ve inşaatında oldukça mühim bir faaliyet göstermiştir. Yapılan tamirler, yurdun çeşitli yerlerinde olmak üzere toplam; 126 cami ve mescit ile 31 medrese ve mektep, 22 su yolu ve çeşme, 175 akar ve 26 hamama ulaşmıştır. 339 senesinde İstanbul’a ait olup, şimdiye kadar teşkilâtsizlik yüzünden ihmal edilen bentlerin tamirâtı ciddiyetle göz önüne alınarak; bu hususta bir kanun tasarısı hazırlanıp, Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmiştir ve adı geçen Kanunun Yüce Meclis tarafından kabulü halinde İstanbul’da susuzluk tehlikesine maruz kalan halk ve dîni yapıların su ihtiyacı mümkün olduğu kadar azaltılacaktır.

Toplamı önemli bir miktara ulaşan vakıflar giderlerinin hiçbir denetime tutulmadan harcanması uygun olmadığı gibi, devamlı olarak halk tarafından yapılan şikâyetlerin bir an önce tetkiki mümkün olmadığından, yeniden Teftiş Kurulu oluşturulması bütçeye konmuştur.

Aylık yirmi beş, elli kuruş gibi küçük bir ücretle hizmetlerini yürütmekte olan din görevlilerinden 487 kişinin maaşlarına şimdiye kadar 13006 lira zam yapılmış ve bu sene içinde bir o kadar lira zam kararlaştırılmıştır.

Efendiler!

Geçen sene arz etmiştim. Bu sene de tekrara mecburum ki, vakıflar konusu mühimdir. Memleket ve milletin hakiki menfaati yönünden tetkik ve günün gereklerine uygun bir şekilde çözülmesi lâzımdır, çok gereklidir.”

1 Mart 1922’de T.B.M.M.’nin Açılış

Nutkundan

“Vakıflarla ilgili konulara gelince; bilinmektedir ki vakıflar memleketimizin mühim bir servetini teşkil eder. Bu servetten millet ve memleketin gerektiği şekilde istifade edebilmesi için Şer’iyye Vekâletiyle beraber bütün Bakanlar Kurulunun ve hatta Yüce Meclisin bu hususu ehemmiyetle tetkik ile bu büyük müessesenin haraplıktan korunmasını ve memlekete faydalı bir hale konulmasını temenni eylerim.

Efendiler;

Vakıfların varoluş esprisi göz önüne alınca; bunun dîni müesseseler ile beraber hizmet ve sosyal dayanışmayı hedeflediği ortaya çıkar.

“Vakıfların imarethaneler, bîmarhâneler, hastahaneler, kütüphaneler, kervansaraylar, hamamlar, çeşmeler, mektepler, medreseler ve diğer irfan müesseselerini kapsamış olması, vakıflara ait konuların çözümünde uyulması zorunlu olan esasları göstermektedir.”

Müessesat-ı Hayriye (Hayrat Yapılar/Müesseseseler)

Hayrat Yapılar, Osmanlı toplumunun sosyal yapısını ayakta tutan en önemli unsurlardan biridir. Bu kurumlar sayesinde, yoksul zengin ayrımı gözetmeksizin herkesin temel ihtiyaçları karşılanmış, toplumda adalet ve merhamet duygusu kökleşmiştir. Bugün dahi Osmanlı'dan kalma pek çok hayrat yapı, hâlâ işlevini sürdürmekte veya kültürel miras olarak varlığını korumaktadır. Bu yapılar, hem mimari hem de sosyal açıdan İslam medeniyetinin insan odaklı yaklaşımını yansıtan eşsiz örneklerdir.

DİNİ YAPILAR

Cami, Mescid, Darulhadis, Darulkurra, Darulhuffaz, Hangah, Tekke, Türbe, Namazgah, Musalla.

EĞİTİM KURUMLARI

Sıbyan Mektebi, Mekteb, Medrese, Muallimhane, Darulhadis, Kütüphane.

SAĞLIK KURUMLARI

Daruşşifa (Hastane), Bimaristan, Tabhane, Miskinlerevi, Edviyeci (Eczane).

SOSYAL YAPILAR

İmaret, Aşevi, Dullarevi, Han, Hamam, Çeşme, Şadırvan, Sebil, Suyolu, Su Kemer, Köprü, Su Bendi, Suyolu, Kaldırım, Kayıkhan, Kuşevi, Mezarlık,



Aydın - İlyas Bey Külliyesi



Batman - Zeynel Bey Türbesi



GFT ile ticaretle yeni sayfa açın!

Alacakların bölünerek farklı ödemelerde kullanılabildiği,
çekin ve senedin çok ötesinde yeni nesil bir dijital ödeme ve tahsilat yöntemi.
Alacaklarınızı garanti altına alın, ödemelerinizi kolaylıkla ve hızlıca yapın.

101. Yıl, 101 Eserden

"101 vakıf eserimizin toplu açılışını gerçekleştiriyoruz"

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 101. kuruluş yılı dolayısıyla, restorasyonu tamamlanan 101 vakıf eseri, düzenlenen toplu açılış töreniyle yeniden hizmete açıldı. Restorasyonu tamamlanan tarihi yapıların açılışına Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Arnavutluk, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Tokat ve Gaziantep'e canlı bağlantı ile katıldı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Türkiye'de ve yurt dışında son bir yıl içinde restorasyonu tamamlanan 101 vakıf eserimizin toplu açılışını bugün gerçekleştiriyoruz. Tokat'taki Gökmedrese'mizin, Gaziantep'teki Kurtuluş Cami'mizin, Lefkoşe'deki Selimiye Cami'mizin ve Arnavutluk'taki İskodra Cami'mizin açılış törenlerini canlı bağlantılarla hep birlikte icra edeceğiz. Bu güzide eserlerin ihyasında katkısı olan tüm kurumlarımıza, yüklenici firmalarımıza, işçisinden mimar ve mühendisine, her bir kardeşime kalpten teşekkürlerimi iletiyorum. Titiz bir restorasyon sürecinin ardından hizmete alınan bu eserler ülkemiz, milletimiz ve gönül coğrafyamızdaki dostlarımız için hayırlı uğurlu olsun. Rabb'im bizlere ecdat yadigarı eserlere sahip çıkmayı, onları gelecek kuşaklara en güzel şekilde teslim etmeyi nasip eylesin. İstisnasız her biri yüksek bir estetik anlayışının ürünü olan bu yapıların mimarlarını, banilerini, hamilerini taş üstüne taş koyan tüm büyüklerimizi burada rahmetle, minnetle yad ediyorum" ifadelerini kullandı.

TOKAT GÖKMEDRESE

Tokat'ta, restorasyonu tamamlanan ve turkuaz çinileriyle ön plana çıkan Anadolu Selçuklu mimarisinin gözde eserlerinden Gökmedrese, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katıldığı canlı bağlantı ile açıldı. Kent merkezinde bulunan ve 13. yüzyılda Selçuklular tarafından darüşşifa olarak yaptırılan, Osmanlı döneminde şifahane olmayı sürdüren medrese, yakın tarihte müze

olarak hizmet veriyordu. Restorasyonu yakın tarihte tamamlanan Gökmedrese'nin açılışı gerçekleştirildi. Tokat Valisi Abdullah Köklü, Gökmedrese'nin açılış töreninde konuştu. Köklü, "Selçuklu döneminin en önemli eserlerinden biri olan Gökmedrese açıldı. Bundan dolayı büyük mutluluk duyuyoruz. Tarihi ve kültürel mirası



mıza her zaman büyük hassasiyetle yaklaşan, bu tür restorasyon projelerinin hayata geçmesine de büyük destek sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımıza saygı ve şükranlarımızı arz ediyoruz" ifadelerini kullandı.

KKTC SELİMİYE CAMİİ

KKTC'nin kültürel mirasının en önemli simgelerinden biri olan Selimiye Camii, düzenlenen törenle ibadete açıldı. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, "Bugün de 1000 yıllık abidenin restorasyonu sonrasında açılışına şahitlik ediyoruz" dedi. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün büyük gayretleri ve son 4 buçuk yılda yapılan çalışmaların sonucu restorasyonun tamamlanmasının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti için büyük bir kazanım olduğunu belirten Cumhurbaşkanı Tatar, Selimiye (Ayasofya) Camii'nin, 1571'de Kıbrıs'ın Osmanlı tarafından fethedilmesiyle birlikte 450 yıldır Kıbrıs Türkü'nün ibadeti, duaları ve inançları için kullanıldığını belirtti.

Törene KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Cumhuriyet Meclisi Başkanı Ziya Öztürkler, Başbakan Ünal Üstel ve Türkiye'nin Lefkoşa Büyükelçisi Ali Murat Başçeri gibi çok sayıda üst düzey yetkili ve vatandaş katıldı.

"Bugün de bin yıllık abidenin restorasyonu sonrasında açılışına şahitlik ediyoruz" diyen KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Selimiye Camii'nin 1571'de Kıbrıs'ın Osmanlı tarafından fethinden itibaren 450 yıldır Kıbrıs Türkü'nün ibadet yeri olduğunu ifade etti.



ARNAVUTLUK İŞKODRA KURŞUNLU (BUŞATLI MEHMET PAŞA) CAMİİ

Tarihi bir Osmanlı camisi olan İşkodra Kurşunlu Camii'nin restore edildikten sonra açılışı yapıldı. Törene; İşkodra Belediye Başkanı Benet Beci, Türkiye'nin Tiran Büyükelçisi Tayyar Kağan Atay ve İşkodra Müftüsü İmam Muhamed Sytari katıldı.

İşkodra Belediye Başkanı Benet Beci, İşkodra Kurşunlu Camii'nin tamamen restore edilmesinin, Balkanlar'da-ki bu eşsiz kült yapının onurunu yeniden tesis etmesi bakımından gurur verici bir an olduğunu ifade etti. Beci, "Bu şehrin değerli bir elmasını, sadece tarihin değil, aynı zamanda çok gurur duyduğumuz bir mimari eserin de değerli bir varlığına dönüştürdünüz. Şehre geri dönmesi sadece bir armağan değil, aynı zamanda ziyaret etme fırsatıdır. Bu, İşkodra'nın girişinin katma değeri olacak bir proje yaptığımız tarihi alandır" diye konuştu. Büyükelçi Tayyar Kağan Atay da Türk hükümetinin yaptığı yatırımın yanı sıra, Türkiye ve Arnavutluk hükümetleri arasındaki iş birliğinin bir sonucu olarak ortaya çıkan bu tesisin tamamen restore edilmesinden de övgüyle bahsetti. İşkodra Müftüsü İmam Muhammed Sytari ise "Bu uzun zamandır süregelen bir hayaldi. İşkodra Kurşunlu Camii artık sel bataklığından çıkıyor, yeni bir görünüme kavuşuyor ve asırlardır taşıdığı ruha bağlılığını koruyan yeni bir döneme giriyor" ifadelerini kullandı.



İstanbul - Süleymaniye Külliyesi



Gaziantep - Kurtuluş Camii

GAZİANTEP KURTULUŞ CAMİİ

6 Şubat depremlerinde ağır hasar alan ve restorasyon süreci tamamlanan tarihi Kurtuluş Camii, Vakıflar Haftası açılış töreninde yeniden ibadete açıldı. Tarihi Kurtuluş Camii'nin açılış programına, Gaziantep Valisi Kemal Çeber ve beraberindeki protokol üyeleri katıldı. Çeber, açılışın ardından tarihi camide incelemelerde bulundu. Kemal Çeber, programın ardından İl Müftüsü Hüseyin Hazırlar ile birlikte camide namaz kıldı.

Vali Kemal Çeber, 6 Şubat depremlerinin ardından bölgede 40 tarihi eserin hasar aldığını ve şu ana kadar 9 caminin ibadete açıldığını 31 eserin de yıl sonuna kadar tamamlanacağını belirtti. Çeber, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bugün Türkiye genelinde toplam 101 tane restorasyonu tamamlanan eser açılışı yapıldı. Çünkü bu yıl Vakıflar Genel Müdürlüğümüzün kuruluşunun 101'inci yıl dönümü. Gaziantep Vakıflar Müdürlüğümüzün sorumluluk alanındaki kayıtlı toplam 87 tarihi eserimiz var. Bu eserlerin 40 tanesi maalesef değişik oranlarda 6 Şubat depremlerinde zarar gördü. Kurtuluş Camii de en fazla hasar gören eserlerden birisiydi. 40 eserle ilgili depremin ardından hemen çalışmaya başladık. Şöyle bir vaadimiz olmuştu: 'Normal binalar için ne kadar süre istiyorsak tarihi ve kültürel eserler için iki katı süre istiyoruz' dedik. Çünkü burada aşırı hassasiyetle çalışıyoruz. Depremden hemen sonra çalışmaya başladık ve bugün itibarıyla 9 camimizi, eserimizi açmış bulunuyoruz. Kalan 31 eserimizi de yıl sonuna kadar peyderpey açacağız."

**BOLU GÖYNÜK
GAZİ SÜLEYMAN PAŞA HAMAMI**

Bolu Göynük'teki Gazi Süleyman Paşa Hamamı, sadece bir Osmanlı yapısı olmanın ötesinde, hem mimari hem de kültürel açıdan büyük bir öneme sahiptir. Bu tarihî yapı, Göynük özelinde Osmanlı tarihine dair bir kapı aralamaktadır.

Akşemseddin Türbesi'nin yakınında yer alan hamam, 14. yüzyılın ilk yarısında Gazi Süleyman Paşa tarafından yaptırılmıştır. Yapı, erkekler ve kadınlar bölümü olmak üzere çifte hamam olarak kesme taştan inşa edilmiştir. Her iki bölümde de soğukluk, ılıkılık ve sıcaklık olmak üzere üç ana kısımdan oluşan yapılar bulunmaktadır.

Gazi Süleyman Paşa Hamamı'nın mimarisi, geleneksel Osmanlı hamam yapılarına özgüdür. Soğukluk bölümünün kubbesine, aralarında nişler bulunan tromplarla geçilmektedir. Ilıkılık kısmı ise doğu ve batıdan iki eyvan arasındaki kare mekândan oluşur. Batıdaki eyvandan geçilen sıcaklık bölümü ise ortada kare mekâna açılan üç eyvan ve üç köşe hücrelerinden oluşur. Orta mekân ve köşe hücreleri kubbe ile örtülürken, eyvanlar beşik tonozla kaplanmıştır. Kadınlar bölümü ise birkaç ayrıntı ve ebat farkı dışında erkekler bölümü ile benzer özellikler taşımaktadır. 1950 yılında geçirdiği onarımla kat silmeleri ve cephe taşlarının çoğu yenilenmiştir.

Gazi Süleyman Paşa Hamamı, Osmanlı mühendislik ve estetik anlayışını yansıtan zarif taş işçiliği ve simetrik düzenlemeleriyle dikkat çekmektedir. Eser, hem tarihi hem de kültürel önemiyle, geçmişin izlerini bugüne taşıyan önemli bir Osmanlı mirası olarak varlığını sürdürmektedir.

**ÇANKIRI KURŞUNLU PAZAR CAMİİ
(CAMİ-İ KEBİR)**

Çankırı'nın Kurşunlu ilçesinde yer alan Kurşunlu Pazar Camii, minare kitabesinde yer alan bilgilere göre 1717 yılında inşa edilmiştir. Kare planlı, tek kubbe ile örtülü ve almaşık duvar örgülüdür. 1943 yılında yıkılan son cemaat yerinin üzerinden yol geçirildiğinden, 1982 yılı onarımıyla ihya edilmiştir.

Osmanlı döneminin izlerini taşıyan bu eser, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 1990 yılında tekrar onarıma alınmıştır. 1960'lı yıllarda çekilmiş resimlerinde, caminin onarım öncesi halini, 1718 tarihli yapısını görmek mümkündür. Bu resimlere göre, kuzeydoğu köşesinde yenilenen minaresi yükselen cami, oldukça alçak beden duvarları üzerine sekizgen kasnağa oturan kiremit örtülü bir basık kubbeyle örtülüdür. Moloz taştan örülmüş duvarlara sahip cami 10.50x10.50 metre ebatlarındadır. Restorasyon sonrası ikişer dikdörtgen pencere ile hareketlendirilmiş cephele-ri, dış sıralarından oluşmuş kornişleri ve

sekizgen kasnakla geçilen kubbesiyle cami, Erken Osmanlı devrinin mimarisini yansıtmaktadır. Bugünkü ölçüleriyle (11.50x11.50 m) tek kubbeyle örtülü bir planlama sergileyen camide yaklaşık 9 metre yüksekliğindeki kubbenin dört yöndeki duvarlarda yer alan sekiz duvar payesine dayanan kemer sistemi ve köşelerdeki tromplar tarafından taşındığı görülmektedir.

Mihrap mukarnas kavsaralı ve çokgen kesitli bir nişten ibarettir. Çevresindeki bordürler alçı kaplamalıdır. Minber, kürsü ve kadınlar mahfilı muhtemelen onarım sonrasında.

Yapının sade mimari özellikleri, onu Erken Osmanlı cami mimarisinin karakteristik bir temsilcisi haline getirirken, bölge halkı için de önemli bir ibadet ve kültürel miras mekânı olmasını sağlamaktadır.

ibadet yeri değil, aynı zamanda şehrin tarihî ve kültürel hafızasının bir parçasıdır. Cami, tarihî geçmişi, mimari yapısı ve dinî işlevi ile dikkat çekmektedir.



Bolu - Gazi Süleyman Paşa Hamamı

ÇORUM MERKEZ ULU CAMİİ (MURADI RABİ ULU CAMİİ)

Çorum Merkez Ulu Camii bir diğer adıyla Muradi Rabi Ulu Camii'nin Selçuklu Sultanı III. Alaaddin Keykubat zamanında, onun azatlı kölesi Hayrettin tarafından yaptırıldığı düşünülmektedir. Cami bugünkü halini, geçirdiği büyük onarımlar sonucu almıştır. Eser, II. Beyazıt zamanında 1446 tarihinde meydana gelen büyük depremde harap olmuş, müteakiben Mimar Sinan tarafından onarılmıştır. Bu onarım Mimar Sinan'ın kaleme aldığı kitapta, "Çorum'da Alaaddin Camii'ni müceddeden tamir ve inşaa ettiği" ifadesiyle yer almaktadır.

III. Murat zamanında cami "Sultan Muradi Salis Cami" diye anılmaya başlamıştır. IV. Murat, Erivan Seferine giderken Çorum - Boğacık Köyünde konaklamış, cami bu dönemde tekrar tamir ettirilerek etrafına medrese ve akarat yaptırılmıştır. 1790 yılındaki depremde bir kez daha harap olan cami, Çapanoğlu oğlu Abdülfettah Bey tarafından 1810 yılında ahşap, tek kubbeli olarak tamir edilmiş ve bugünkü görünümünü almıştır.



Çankırı - Kuruşunlu Pazar Camii

Caminin son cemaat yeri ve üst katı II. Meşrutiyet'in ilanından sonra yapılmış olup, doğu tarafına minare ilave edilmiştir. Eserin abanoz ağacından yapılan minberi, kitabelerine göre 1306 tarihinde Davutoğlu Ahmed'in emri ile Ankaralı sanatçılar Abdullah oğlu Davut ve Ebubekir oğlu Muhammed

tarafından yapılmıştır. Bazı onarımlar görmüş olan minber orijinalliğini büyük ölçüde korumuştur. Eser, yalnızca bir ibadet yeri değil, aynı zamanda şehrin tarihî ve kültürel hafızasının bir parçasıdır. Cami, tarihî geçmişi ve mimari yapısı ile ziyaretçilerin ilgi odağı olmayı sürdürüyor.



Çorum - Ulu Camii



VAKIF GELENEĞİMİZİN ZİRVE İSİMLERİNDEN

MIHRİŞAH VALİDE SULTAN

Sultan III. Mustafa'nın (1757-1774) başkadını ve Sultan III. Selim'in (1789-1807) de annesi olan Mihrişah, Osmanlı Devleti'nde 1789-1805 yılları arasında valide sultanlık yapmıştır. Mihrişah Sultan'ın aslen Gürcü kökenli olduğu düşünülmektedir. Sultan III. Selim'in tahta çıkmasıyla birlikte "Valide Sultan" unvanını alarak Osmanlı saray hiyerarşisinde en yüksek kadın makamına ulaşmıştır. Bu görev, sadece annelik değil; aynı zamanda hayır işleri, mimari faaliyetler ve saray içi denge politikaları açısından da büyük bir sorumluluk taşımaktadır. Mihrişah Valide Sultan, özellikle sosyal yardım ve mimari faaliyetleriyle tanınmıştır. İstanbul'un Eyüp semtinde yer alan Mihrişah Valide Sultan Külliyesi, onun en önemli hayır eserlerinden biridir. Külliye; medrese, sıbyan mektebi, imaret ve sebil gibi çeşitli bölümlerden oluşmakta olup dönemin barok mimari tarzını yansıtmaktadır. Ayrıca Eyüp Sultan Camii çevresinde bulunan kendi adına inşa ettirdiği türbesi de Osmanlı mezar mimarisinin dikkat çekici örneklerinden biridir. 16 Ekim 1805 tarihinde vefat eden Mihrişah Valide Sultan, Eyüp Sultan Türbesi'nin yanında kendi adına yaptırdığı türbeye defnedilmiştir. Osmanlı hanedan kadınları arasında hem annelik rolüyle hem de kamusal alandaki hayır faaliyetleriyle iz bırakmış bir figür olarak anılmaktadır. Mihrişah Valide Sultan, çağının ötesinde bir vizyonla hareket ederek eğitim, dinî hizmetler ve sosyal yardımlar alanlarında önemli vakıf müesseseleri kurmuş, bu alanlarda faaliyetlerini derinleştirip güçlendirmiştir. Şaheser niteliğindeki bu vakıflar, zamanla toplumun her kesimine hitap eden hizmetler sunmuş ve bu hizmetlerin kalıcı olabilmesi için sahip olduğu mal varlığının büyük bir kısmını vakfetmiştir. Mihrişah Valide Sultan, kurduğu bu vakıf sistemleriyle, hem kendi dönemine hem de gelecek nesillere önemli katkılarda bulunmuştur. Mihrişah Valide Sultan, vakıf kurma amacını, vakfiyelerindeki ifadelerden



İstanbul - Mihrişah Valide Sultan Türbesi

hareketle; Allah'ın (cc) rızasını kazanma ve Resulullah'ın (sav) şefaatine erme arzusuyla açıklamıştır. Vakfiyelerinde, hayır ve hasenata yönelik teşvik edici ayetler ve hadislerle bu yüksek gayeye olan bağlılık, edebi bir üslupla dile getirilmiştir. Her bir vakıf, bu kutsal amaç doğrultusunda hayır işlerine vesile olmayı ve kalıcı yararlar sağlamayı hedeflemiştir. Örnek olarak 30 Nisan 1790 tarihli vakfiyede, "Allah'ın sana ihsanda bulun-

duğu gibi sen de ihsanda bulun" ayeti zikredilerek kendisine ihsan edilen nimetlerin farkında olduğu anlaşıyor. Şair Münib, Mihrişah Sultan hakkında aşağıdaki dizeleri yazmıştır: Mihr-i Şah Kadın o Hürşid-ü Kamer kevkabe kim Pertev-i şanı kadar gamkede-i âlem-i şen Mehdi-i ulyâmi edüb refêti temdit-i sürûr Kimsenin tıfl-ı derd ile olmaz şiven



İstanbul - Eyüpsultan Camii

Mihrişah Valide Sultan, zekât, hac, oruç, namaz ve kurban gibi dinî yükümlülüklerini her hâl ve şartta aksatmamaya çalışmıştır. İlâveten dinî ve örfî önemi olan gün ve geceleri ihya etmek için itina göstermiştir. Bu çerçevede başta Ramazan ve Kurban Bayramı, kandiller ve aşure günü olmak üzere Nevruz, oğlunun doğumu ve tahta oturma günlerini fakirlere yardım etmek için hep vesile kılmıştır.

Mihrişah Valide Sultan İmaretî

Mihrişah Valide Sultan İmaretî, Osmanlı hayır kurumları geleneğinin önemli örneklerinden biridir. 1792-1796 yılları arasında Mihrişah Valide Sultan tarafından inşa ettirilmiştir. Mihrişah Valide Sultan İmaretî, kurulduğu günden bu yana ihtiyaç sahiplerine hizmet vermektedir. Bu hizmet, Osmanlı'dan günümüze kadar devam eden bir hayır kurumunun örneğidir ve sosyal dayanışma kültürünün önemli bir parçasıdır. İmaret, Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesinde sosyal güvencesi bulunmayan yardıma muhtaç vatandaşlara aşevi olarak hizmet veriyor.



İstanbul - Eyüpsultan Camii

VALİDE SULTAN İMARETİ AÇILDI

2020 Yılında Restorasyonu tamamlanan ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne restore edilen Mihrişah Valide Sultan İmaretî törenle açıldı.

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın da katılımıyla gerçekleştirilen törende, imaretin yaklaşık iki buçuk asırdır merhametin, paylaşmanın ve yardımlaşmanın adresi olduğunu belirtti.

Eyüpsultan ilçesine verilen öneme değinen Bakan Ersoy, şunları söyledi: "Eyüp ilçesinin, Yüce Peygamberimiz Hazreti Muhammed'in mihmandarı, İstanbul'u fetheden ruh ve iradenin timsali olan Ebu Eyyüb El Ensari Hazretlerinin ismine yakışır bir yer olması için daima itina gösterilmiştir. Osmanlı ulemasının buraya Uluların Seçkinleri anlamına gelen Havass-ı Refia demesi de duyulan saygı ve gösterilen hürmetin bir ifadesi olmuştur. Elbette ki sadece sözle değil, icraat ve inşa ile de bu semt ihya edilmiştir. Bugün yeniden kapılarını açan Mihrişah Valide Sultan diğer adıyla Eyüp İmaretî bunun en özel örnekleri arasındadır." Bakan Ersoy, sözlerine şöyle devam etti:

"Mihrişah Valide Sultan tarafından yaptırılan bu imaret de onun hamiyet-perverliğinin ve hayırseverliğinin bir nişanesi olmuştur. Ecdadımızın manevi hassasiyetleri öylesine ince detaylarda kendisini gösteriyor ki hayran olmamak, ilham almamak mümkün değil. Yaptıkları her işte en iyi malzeme en güzel şekilde kullanılmış, yapılar en ideal şekilde bina edilmiş ama değer hiçbir zaman bunlara atfedilmemiştir. Hep gönül hep ruh önce gelmiş, değer manada aranmış, onunla ölçü verilmiştir. Benzer hizmeti veren nice örnekte olduğu gibi bu imaretin işleyişinde de öncelik verilen hususlara baktığımızda bunu net bir şekilde görüyor ve anlıyoruz."

EN HAYIRSEVER SULTANLARDAN; BEZMİÂLEM VALİDE SULTAN

Sultan II. Mahmud'un eşi ve Sultan Abdülmecid'in annesidir. Sultan Mahmud'un ölümünden sonra on altı yaşındaki tek çocuğu Abdülmecid tahta çıkınca, Bezmiâlem de "Valide Sultan"

unvanını almıştır. Bezmiâlem Valide Sultan'ın ayrıca dört torununun da (V. Murad, II. Abdülhamid, V. Mehmed Reşad ve VI. Mehmed Vahideddin) padişah olmaları nedeniyle, son dönem Osmanlı sarayının en saygıdeğer valide sultanı kabul edilmiştir.

Yaşamı boyunca halktan büyük saygı ve sevgi gören Bezmiâlem Valide Sultan, akıllı, onurlu, hayır ve iyilik düşkünü, yoksullara yardımı iş edinmiş bir anne olarak tanınmıştır. Devlet işlerinde Sultan Abdülmecid'in gerektiğinde yardımcısı, gerektiğinde ise aldığı kararlarının destekleyicisi olan Bezmiâlem Valide Sultan, son derece akıllı, tedbirli, şefkatli ve cömert, dünyevî hırs ve gösterişlerden kendini alıkoymayı başarmış bir insandı.

Hayatını vakıf kurmaya adanmış Bezmiâlem Valide Sultan, yaşadığı sürece önemli hayır eserleri meydana getirdi. Valide Sultan, tesis ettiği hayrat vakıflarının devamlılıklarını sağlamak için çok sayıda gelir kaynaklarını akarât olarak vakfetti. Ayrıca harap olmuş hayır eserlerini de onartıp yeniden ihya ettirdi. Kurmuş olduğu vakıfları, 1840-1851 yılları arasında tanzim ettirdiği 14 vakfiyede tespit ve tescil ettirmiştir. Bu eserlerin başlıcaları; cami, hamam ve çeşmesiyle birlikte, Gureba-i Müslimin Hastanesi, Dolmabahçe Camii, Valide Köprüsü, Yıldız'da Dilküşâ Kasrı, Valide Mektebi/İstanbul Kız Lisesi/Cağaloğlu Anadolu Lisesi ve çeşitli semtlerde yedi sıbyan mektebi, üç namazgâhtır.

Bezmiâlem Valide Sultan'ın Vakıflar Genel Müdürlüğü arşivinde kayıtlı 1'i ana, 13'ü zeyl olmak üzere 14 vakfiyesi bulunmaktadır. Esas vakfiyesi 13 Mayıs 1840 tarihli. Bu vakfiyede, Galata'da yaptırdığı çeşmeye su bağlatmakta, Eyüp Sultan Türbesi'ne koydurduğu Sakal-ı Şerif'in her sene bayramdan önce halkın ziyaretine açılmasını şart etmekte, vakfın geliri olmak üzere menzil ve nakit para vakfetmektedir. Bezmiâlem Valide Sultan 2 Mayıs 1853'te Beşiktaş Sarayı'nda vefat etmiştir. Bezm-i Âlem Sultan, Çemberlitaş, Eminönü, İstanbul'da Divanyolu Caddesi'nde bulunan II. Mahmud Türbesi'ne defnedilmiştir.

9 Temmuz 1795 tarihli vakfiyede "Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, yedi başak bitiren ve her başakta



yüz tane bulunan bir tohum gibidir” ve “Kendiniz için her ne iyilik işlemiş olursanız, Allah katında onu bulursunuz” ayetleri zikredildikten sonra buradaki müjdelere mazhar olmak üzere Valide Sultan’ın mallarını vakfederek sadaka-i carieye oluşturmayı mutat hale getirdiği anlatılmaktadır.

Bezmialem Valide Sultan’ın görünümü hakkında oğlu Sultan Abdülmecit’in doktoru Spitzer, detaylı bir betimleme yaparak şu bilgileri vermiştir: “Nim şeffaf yaşmağın altında, şâtırâne bir allığın yanaklarında cüşan olduğu görülmüyordu; kendisine muhterem oğlunun sıhhatleri hakkında ibraz buyurdıkları nâzikâne ihtimamlardan bahsettim. Tıbbi suallerime kemâli sükûnet ve suhûletle cevap verdi. Takriben 36 yaşında vücudunu gayet iyi muhâfaza etmiş bu Gürcü kızının göz kamaştıracak derecede beyaz ve nâzik ellerinin hârikulâde güzelliği, hutûti vechiyesinin intizam ve metâneti nazarı dikkatimi celbetti. Çıkarken bana son derece lutufkâr davrandı, kendisine icâb eden ilâcları bizzat yapmağımı emretti, ferâcesinin cebinden bir kese altın çıkardı, yukarda zikri geçen harem ağası ile bana gönderdi.” Bezm-i Âlem Sultan tarafından yaptırılan Dolmabahçe Camii, Sultan Abdülme-

cid’in annesi Bezmialem Valide Sultan tarafından başlatılıp vefatı üzerine Sultan Abdülmecid tarafından tamamlanan ve tasarımı Garabet Balyan’a ait olan bir yapıdır.

HAYIRSEVER BİR OSMANLI VALİDE SULTANI; HATİCE TURHAN SULTAN

Hatice Turhan Valide Sultan, Osmanlı İmparatorluğu’nda kadınların toplumsal ve kültürel hayatta etkin roller üstlendiği örneklerden biridir. Onun hayır işleri ve mimarlık alanındaki katkıları, dönemin sosyal yapısına önemli etkilerde bulunmuştur.

Hatice Turhan Sultan, Sultan İbrahim’in baş hasekisi ve IV. Mehmed’in annesidir. Rus asıllı olduğu rivayet edilen Sultan’ın asıl ismi bilinmemekte olup, kendisine Hz. Muhammed’in ilk eşi Hz. Hatice’nin ismi verilmiştir. Kaynaklarda ismi farklı şekillerde geçmektedir. Bazı kaynaklarda ismi Turhan Sultan, Hatice Turhan Sultan, Valide Sultan olarak geçmektedir ancak genellikle Turhan Sultan ismiyle tanınmıştır. Hatice Turhan Sultan, İbrahim’in soyundan ilk erkeği dünyaya getirmesiyle baş haseki unvanını kazanmıştır. O sıralarda Osmanlı hanedanının neslinin tehlikede oluşu nedeniyle bu doğum, sarayda coşkuyla karşılanmıştır. Sultan İbrahim’in 8 Ağustos 1648’de tahttan



İstanbul - Dolmabahçe Camii



İstanbul - Mihrîşah Valide Sultan Sebil

indirilip yerine oğlu IV. Mehmed'in 7 yaşında tahta çıkmasıyla Valide Sultan oldu. Hatice Turhan Sultan'ın kabri, banisi olduğu Yeni Valide Külliyesi'nin türbe kısmındadır.

Hatice Turhan Sultan, hayır işlerine ve mimarlığa olan ilgisiyle dikkat çekmiştir. 1658'de Çanakkale Boğazı'nın Ege girişinde iki büyük kalenin yapımını başlattı. 1661'de ise İstanbul'un Haliç'teki Eminönü semtinde, cami, sıbyan mektebi, türbe, hünkâr kasrı ve çarşıdan oluşan Yeni Cami Külliyesi'nin yapımına girişti. En büyük vakfiyesi Eminönü'ndeki Yeni Valide Külliyesi olan Hatice Turhan Sultan ayrıca Trakya, Balkanlar ve Girit'te çeşitli vakıf binaları yaptırdı ve Mekke'ye giden Hac yolu üzerinde imaretlere kaynak sağladı. Bu projeler, onun dönemin en etkili kadın hayırseverlerinden biri olmasını sağladı.



Menteşe Şeyh Camii - Muğla

Osmanlı tarihinde derin izler bırakan Mihrişah Valide Sultan, Bezmialem Valide Sultan ve Hatice Turhan Sultan; yalnızca saray içindeki siyasi ve idari nüfuzlarıyla değil, aynı zamanda kurdukları vakıflar ve hayata geçirdikleri hayır eserleriyle vakıf medeniyetimizin en önemli temsilcileri arasında yer almışlardır. Bu üç büyük Valide Sultan, imaretlerden camilere, medreselerden hastanelere kadar pek çok kalıcı eserle hem yaşadıkları dönemin toplumsal yapısına yön vermiş, hem de Osmanlı'nın hayırseverlik anlayışını gelecek nesillere taşımışlardır.



Menteşe Şeyh Camii - Muğla



Tozlu Camii - Muğla

Vakfın “Medenileştiren” Etkisi

Vakıf kurumunun, insanın duygu ve düşüncelerini iyileştiren, güzelleştiren özelliği, onun öncülüğünde gerçekleşen fizikî yapılara da yansır. Vakıf, geldiği yeri medenileştirir.

“Karşılıksız iyilik” anlayışıyla ortaya çıkan vakıf, tek tek kişilere değil de hemen her zaman toplumun tamamına yönelik uygulamaları olmasıyla çok önemli, yaygın ve etkin bir kamusal özelliği de sahiptir.

Tarihte, bu fonksiyonun en etkileyici biçimde görünür hale geldiği dönem ise hiç şüphesiz Osmanlı devirleridir. Osmanlı şehirlerinde cami, okul, hastane, imaret, çeşme gibi birçok kamusal hizmet, vakıflar aracılığıyla yürütülmüş, vakıflar şehir hayatında çok önemli bir rol oynamıştır. Batı dünyasında kilise, belediye ya da hükümetin üstlendiği hizmetler, Osmanlı’da büyük ölçüde şahısların kurduğu vakıflar eliyle yerine getirilmiştir. Bu nedenle Batı’da Osmanlı ülkesi için “vakıf cenneti” denilmiştir.

Osmanlı’nın kuruluşuyla birlikte vakıf sistemi hızla yaygınlaşmış, devletin sorumlu olduğu pek çok kamu hizmeti vakıflar yoluyla karşılanmıştır. Tanzimat Fermanı’na kadar eğitim, sağlık, belediye hizmetleri, sosyal yardım ve hatta askeri alanlarda toplumun ihtiyaç duyduğu neredeyse bütün hizmetler, vakıflar tarafından kesintisiz ve sürekli olarak sağlanmıştır.

Vakıflar, şehirleşme sürecinde yalnızca kentin fiziksel gelişimine katkı sağlamakla kalmamış, aynı zamanda şehir dokusu içinde kurumsal ve yapısal bir bütünlük oluşturmuştur.

Vakıflar, bulundukları bölgenin sadece fizikî çehresini değiştirmekle de kalmamıştır. Dinî hayat ile ilmi sahaya ilişkin farklı fonksiyonları bulunan çok sayıda kurum, bölge insanının düşünsel kalitesini yükseltmiştir. Bu ekosistemin en bilinen örneği olan medreselerin ilim dünyasına verdiği katkının bir benzeri de dinî hayatı besleyen tekke ve zaviyelerle gerçekleşmiştir. Vakıf sistemi böylece; sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda şehirlerin gelişimine çok büyük katkılar sağlamıştır.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde bir kişi vakıf bir evde doğar, vakıf bir beşikte uyur, vakıf mallarından yer ve içer, vakıf kitaplarından okur, bir vakıf mektebinde hocalık yapar, maaşını vakıf idaresinden alır ve öldüğü zaman vakıf bir tabuta konulup, vakıf bir mezarlığa gömülürdü.

Esat Arsebük, "Medeni Hukuk, Başlangıç ve Şahsın Hukuku", İstanbul 1938





2025 Aile Yılı

Vakıf ve Aile

Aileye her zaman büyük önem veren Osmanlı Medeniyeti, vakıf kurumu aracılığıyla da her vesileyle bu tutumunu görünür kılmıştı. Birçok vakıf, aile kurulmasını teşvik ve kolaylaştırmak amacıyla evlenme masraflarını karşılamak üzere kurulmuştu.

Tarihsel süreçte vakıflar; eğitim, sağlık, sosyal yardım, kültür ve sanat gibi pek çok alanda önemli roller üstlenmiştir. Özellikle Osmanlı döneminde vakıflar, devletin yükünü hafifleten ve sosyal adaleti sağlayan en etkili kurumlardan biri olmuştur. Aile ise hem bireyin kimliğinin şekillendiği hem de toplumsal yapının temel taşı olan bir kurumdur. Sevgi, saygı, sorumluluk ve dayanışma gibi değerler aile içinde öğrenilir ve sonraki nesillere aktarılır. Bu iki kavram arasında tarihsel ve kültürel açıdan önemli bir ilişki vardır. Geleneksel toplumlarda aileler, sadece yakın çevre bireylerin ihtiyaçlarını karşılamakla kalmamış, aynı zamanda toplumsal sorumluluk üstlenerek vakıf kurma yoluna gitmişlerdir. Bu yönüyle vakıf geleneği, aile yapısındaki dayanışma ve yardımlaşma kültürünün geniş ölçekte toplumsal alana yansımadır.

Vakıf ve aile kavramları hem bireysel hem toplumsal düzeyde önemli işlevler üstlenmiştir. Aile, bireyin gelişimini sağlarken, vakıf da bu bireylerin toplumsal sorumluluklarını yerine getirmelerine aracılık etmiştir. Bu inanç ve anlayış atmosferinde de hayırsever ecdadımız, ailenin kurulmasına özel bir önem vermiş, aile kuracaklara destek olmak amacıyla da fevkalade ince, nezaketli düşüncelerle vakıflar kurmuştu.

Evlenen Yetimlere ve Azatlı Kölelere Yardım Yapan Vakıf, Gelin Kızlara Çeyiz Veren Vakıf, Düğün Merasimi Düzenleyen Vakıf, Fakir Gelinleri Giydiren, bu anlayışın vakıflar yoluyla hayata ve insanlara dokunmasının çok zarif örnekleriydi...

Düğün Merasimi Düzenleyen ve Fakir Hanımları Giydiren Vakıf

1865 yılında İstanbul'da kurulan Düğün Merasimi Düzenleyen Vakıf, evlenme süreçlerindeki genç kızlara yardım amacıyla kurulmuştu. "Ayşe Sıddıka Hanım Binti Abdulfettah Vakfı" olarak bilinen vakfın gelirleri, ihtiyaç sahibi hanımların evlenme masraflarına destek olmak üzere harcanmaktaydı.

Böylece, maddi imkânsızlıklar nedeniyle evlenemeyen genç kız ve kadınların hayata tutunup, sosyal hayata katılımlarına katkı sağlanmıştır. Vakfın kurucusu, dönemin sosyal yapısında kadının rolünü güçlendirmeyi ve aile kurumunun temellerini sağlamlaştırmayı hedeflemiştir.

Günümüzde de benzer amaçlarla faaliyet gösteren vakıflar, gençlerin evlenmelerine destek olmakta ve aile kurumunu güçlendirmeyi sürdürmektedir. Bu tür vakıflar, sadece bireylerin değil, toplumun da refahını gözeten önemli kurumlardır. Aileyi destekleyen bu vakıflar, toplumsal dayanışmanın ve sosyal sorumluluğun güzel örneklerindendir.



Vakfiyelerin Kağıt, Yazı ve Dil Özellikleri

Vakıf Hukukunun Somut Belgeleri

Vakfiyeler, içerdikleri hukukî hükümlerin yanında yazımında seçilen hat türü ve kâğıt özellikleriyle de çok özel evraklar olmuşlardır. Kurulan bir vakfın hükmü şahsiyete dönüşmesini sağlayan, hukuksal bağlayıcılığını oluşturan vakfiyeler, vakıf medeniyetinin en temel vesikalardır. Bir vakfın kuruluşunu, amaçlarını, taşınır ve taşınmaz mal varlığını, yönetim esaslarını ve gelir-gider düzenini kayıt altına alan, resmî ve hukukî nitelik taşıyan bu belgeler; yalnızca içerikleri açısından değil, aynı zamanda düzenlendikleri materyal, kullanılan yazı biçimleri ve dilsel özellikleri bakımından da ilmi ve estetik bir öneme de haizdirler. Vakfiyeler, ait oldukları dönemin kültürel, sanatsal ve hukukî birikimini yansıtmakta, aynı zamanda belgelerin resmîyetini, estetik değerini ve uzun ömürlülüğünü temin eden unsurlar olarak dikkat çekmektedir.

Tablo Gibi Vakfiyeler

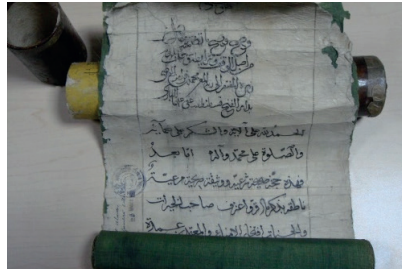
Vakfiyelerde kullanılan kâğıt, genellikle dönemin kalitesine uygun olarak seçilmiştir. Vakfiyeler, çoğunlukla kâğıt, parşömen ya da deri gibi dayanıklı yazı materyalleri üzerine kaleme alınmıştır. Kullanılan malzemenin türü, belgenin düzenlendiği döneme ve vakfın büyüklüğüne bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Bazı vakfiyeler tek sayfadan ibaretken, bazıları ise yüzlerce sayfayı bulan kapsamlı defterler şeklinde hazırlanmıştır. Kâğıt ve deri üzerine yazılan veya defter halinde düzenlenen vakfiyeler arasında bir sayfadan dört yüz sayfaya kadar metinler vardır. Küçük çaptaki vakıf müesseseleri için tanzim olunan vakfiyeler, vakfedilen şeylerin ve vakıf şartlarının azlığı sebebiyle tek parça kâğıda yazılıyordu. Büyük vakıflar için ise birbirine eklemiş kâğıtlar kullanılıyordu.

Vakfiyelerde Kullanılan Dil

Vakfiyelerde kullanılan dil, büyük ölçüde ait oldukları dönemin devlet anlayışı ve resmî belge düzenleme gelenekleri doğrultusunda şekillenmekteydi.



Edirne - II. Bayezid Külliyesi



Selçuklular, resmî yazışma dili olarak benimsedikleri Farsça ve Arapçayı, vakfiye düzenlemelerinde de kullanmışlardır. Bu döneme ait günümüze ulaşan vakfiyelerin büyük çoğunluğu Arapça kaleme alınmıştır. Beylikler Döneminde ise Selçuklu yazı geleneği sürdürülmüş; vakfiyelerde yine ağırlıklı olarak Arapça tercih edilmiştir. Osmanlı vakfiyeleri ise XVI. Yüzyıldan XVI. Yüzyılın ortalarına kadar çoğunlukla Arapça olarak tanzim edilmişti.

Vakfiyelerde kullanılan yazı türü, zaman içinde çeşitli değişikliklere uğramıştır. Başlangıçta, vakfiyeler genellikle sülüs, nesih, rik'a, divanî ve siyakat gibi yazı türleriyle kaleme alınmaktaydı. Bununla birlikte, vakfın büyüklüğü ve fonksiyonları, kullanılan yazı türlerinin farklılık göstermesine neden olmuştur. Özellikle büyük vakıflar için daha süslü ve belirgin yazılar tercih edilmiştir. Böylece bazıları bir hat tablosu güzelliğinde vakfiyeler ortaya çıkmıştı.

Taşa Nakşedilmiş Bir Vakfiye

Vakfiyelerin kâğıda yazılarak kayıt altına alınması en yaygın yöntem olsa da aslı yine kâğıda yazılmak şartıyla farklı materyal ve zeminlere yazılan vakfiyeler de görülmüştü.

Bu örneklerden birisi "kitabe vakfiye"dir. Vakfiyelerin kitabe şeklinde düzenlenmesi, hem belgenin uzun ömürlü olmasını sağlamakta hem de vakfın ilgili meseleye atfettiği değeri ve vakfın sürekliliğini temin etme gayesini yansıtmaktaydı. Bazı vakfiyelerde yer alan şartların herkes tarafından bilinmesi için de bu yöntem kullanılıyordu. Bu tür vakfiyelerin bazı hükümleri, yapının duvarlarına kitabe olarak nakşediliyordu. Böylece, sürekli olarak halkın gözü önünde bulunan bu kitabeler, vakıflara dair en eski ve en güvenilir belgeler niteliği taşımaktaydı.

Amasya'da bulunan Bayezid Paşa İmaret-i'ne ait vakfiye de bu türdendir. Vakfiye, vakıf binanın mimari yapısına bağlı olmak-sızın, bir kaya üzerine kazılı ve 8 satırdan oluşan Arapça kitabe, Zilhicce 820/19-28 Ocak 1418 tarihine dayanmaktadır. Aslı Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan bu vakfiyenin, Bayezid Paşa tarafından 1417-1421 yılları arasında hazırlatılmış dört ek vakfiyesi daha bulunuyordu.



VAKFIYESİ GÜNÜMÜZE ULAŞAN İLK OSMANLI PADİŞAHI "ORHAN GAZİ"

Orhan Gazi Kimdir?

Doğum: Yaklaşık 1281, Söğüt
Vefat: 1362, Bursa

Osmanlı Beyliği'nin ikinci hükümdarı olan Orhan Gazi, babası Osman Bey'in vefatının ardından 1324 (resmen 1326) yılında tahta geçmiştir. Onun döneminde Osmanlı Beyliği, küçük bir uç beyliğinden devletleşme sürecine girmiştir.

1326 yılında Bursa'nın fethiyle Osmanlılar ilk büyük şehir merkezini ele geçirmiş, Bursa'yı başkent yapmıştır.

Orhan Gazi, Bizans'a karşı başarılı seferler düzenlemiş, İznik (1331) ve İzmit (1337) gibi önemli merkezleri Osmanlı topraklarına katmıştır.

Ayrıca, ilk düzenli Osmanlı ordusu olan Yaya ve Müsellem birliklerini kurarak askeri sistemin temellerini atmıştır.

kurulduğunu gösteriyor. Bu vakfiyelerde, özellikle cami, medrese, imaret-hane ve zaviyeler gibi yapılar için gelir kaynakları belirlenmiş, vakıf mallarının nasıl yönetileceği ve bu gelirlerle kimlere, hangi hizmetlerin sunulacağı ayrıntılı olarak yazılmıştır.

Orhan Gazi'nin vakıf anlayışı, sadece dinî yapılarla sınırlı kalmamış, sosyal adaletin sağlanması, yoksulların gözetilmesi ve ilmi faaliyetlerin desteklenmesi gibi pek çok alana da uzanmıştır. Bu yönüyle Osmanlı vakıf sistemi, yalnızca bir hayır müessesesi değil, aynı zamanda bir sosyal refah ve kamu hizmeti kurumu olarak işlev görmüştür. Orhan Gazi, tahta çıkınca Mekece'de kendi mülkünden bir pay ayırır, bunu Allah rızası için vakfeder. Vakfiyesi günümüze ulaşan ilk Osmanlı Padişahı Orhan Gazi, tahta geçtikten sonra, Allah rızasını gözeterek önemli bir hayır

adımı atmıştır. Bugünkü Sakarya ili sınırları içerisinde yer alan Mekece'deki mülklerinden bir kısmını ayırarak bu toprağı vakfetmiştir. Bu vakıf, Osmanlı'da kurumsal anlamda vakıf sisteminin ilk örneklerinden biri olarak kabul edilir. Padişah Orhan Gazi'nin vakfına mütevellî olarak azadlı kölesi Tavaşi Şerafeddin'i tayin etmesi de sembolik anlamı yüksek bir tutumdur. Böylece, kölelik sosyal grubundan bir isim, devletin en tepe yöneticisinin güven ve teveccühüne mazhar olmuştur.

Orhan Gazi'nin vakfiyesi, sadece bir hayırseverlik belgesi değil; aynı zamanda Osmanlı'da kamu hizmetlerinin temelini oluşturan vakıf sisteminin ilk resmi adımıdır. Vakfın gelir kaynakları açıkça belirlenmiş, vakıf mallarının nasıl işletileceği ve bu gelirlerin kimlere, ne şekilde hizmet olarak sunulacağı ayrıntılı şekilde yazıya dökülmüştür.

Vakıf medeniyetini en ileri seviyeye taşıyan Osmanlı Devleti, bu medeniyeti getireceği seviyeyi daha kuruluş yıllarında ortaya koymuştu. Devletin bânisi Osman Gazi'nin oğlu Orhan Gazi'nin, günümüze ulaşan vakfiyesi, bu kuruma verilen önemin en esaslı göstergelerinden birisi.

Vakıf geleneği, daha Osmanlı Devleti kurulmadan önce de Anadolu'daki çeşitli İslamî topluluklar tarafından sürdürülmekteydi. Ancak bu faaliyetler daha çok yerel düzeyde ve sınırlı kapsamda gerçekleşiyordu. Osmanlı Devleti ile birlikte ise vakıflar, hem kurumsal yapıya kavuştu hem de toplumsal hayatın birçok alanına yayıldı. Osmanlı Devleti'nin ikinci padişahı olan Orhan Gazi döneminde düzenlenen ve günümüze ulaşan vakfiye belgeleri, Osmanlı'da ilk düzenli vakıf sisteminin



Topluma ve Evlenen Gençlere Destek



Mehir Vakfı olarak kuruluşunuzdan bugüne 16 bin genç çiftin evlenmesine ön ayak oldunuz. Bu süreçte ne gibi destekler sağladınız? İleriye dönük olarak hedefiniz nedir?

Gençleri Evlendirme ve Mehir Vakfı 1996 yılında Konya'da kurulmuştur. Merkezi Konya'dadır. Amacı, nişanlı olup da evlenmeye maddi imkânları elvermeyen ve bu sebeple başvuruda bulunan 18-40 yaş arası gençleri evlendirmektir. Bugüne kadar ülkemizde 60'ın üzerinde şehirde 32.000'i aşkın gencimizin evliliğine vesile olmuştur. Vakfımız evlendirme faaliyetlerinde iki yol izlemektedir. Birincisi evlilik için başvuruda bulunup da uygun görülenlerden düşünlerini kendisi yapmak isteyen gençlere ihtiyaç duyduğu ev eşyasını vermektedir. İkincisi de toplu ya da bireysel olarak düşünlerini yapmaktadır. Bizim evlilik için başvuruda bulunan gençlerde aradığımız şart iki asgari ücretten fazla gelirin olmamasıdır. Bu şartı taşıyan herkese kapımız açıktır.

Tespit edebildiğimiz kadarıyla bugüne kadar evlendirdiklerimizden boşanan iki çift var.

Evlenecek çiftlere ev eşyası olarak verdiklerimiz 82 kalemi bulmaktadır. Bunlar içinde oturma odası, yatak odası, mutfak malzemesi ayrıca gelinlik, damat elbisesi gibi zaruri olan ihtiyaç maddeleri var. Verdiğimiz eşya birinci sınıftır, kullanılmış eşya vermemekteyiz. Yine verdiğimiz eşyanın üzerinde logo, isim gibi vakfı hatırlatacak hiçbir işaret

yoktur. Bazı özel durumlar da olabilmektedir. Mesela bazı şehirlerimizde o şehirden evlenenlere mahsus olmak üzere alyans ve küpelerini üstlenen iş adamları olabilmektedir. İleriye dönük olarak iki hedeften bahsedebilirim. Birincisi evlendirdiğimiz genç sayısını arttırmaktır. İkincisi de evlendirme dışında faaliyet alanımız olan bilimsel çalışmaları güçlendirmek, yayın sayısını arttırmak ve çeşitlendirmektir. Özellikle aile bilincine katkıda bulunmayı ve aileyi korumayı hedefleyen, sorunları ele alan saha araştırmaları, sempozyumlar, panel-ler, çalıştaylar, konferanslar, beyin fırtınaları gibi etkinliklerimizin sayısını arttırmak istiyoruz. Yayımladığımız kitaplardan bazısı 200. 000 adedi aştı. Bunlardan birisi mütevelli heyeti başkan vekilimiz Prof. Dr. Saffet Köse'nin Genetiğiyle Oynanmış Kavramlar ve

Aile Medeniyetinin Sonu adlı kitabıdır. Bu kitap Arapça'ya tercüme edilmiş ve basılmıştır. İngilizce tercümesini redaksiyon aşamasındadır. Onu da bu yıl yayımlamayı düşünüyoruz. Ayrıca Saffet Köse hocamızın Modern Çağın Sorunu: Baba Yoksunluğu kitabı da 10.000 adet basıldı. Bunun yanında 45. sayısını hazırlamakta olduğumuz 6 aylık yani yılda iki sayı çıkan ve her defasında 1500 adet bastığımız İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi (İHAD) adında akademik, hakemli, bilimsel bir yayınlamamız var. Bunların yanı sıra bir de şahsıma ait ve sosyal medya paylaşımlarımın yer aldığı Tavsiyeler adlı kitap var. Bütün yayınlamamızı ücretsiz dağıtıyoruz.

2025 yılı 'Aile Yılı' olarak belirlendi. Bununla ilgili ne düşünüyorsunuz?

Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla 2025'in "Aile Yılı" olarak ilan edilmesinin son kalemiz ve yegâne sığınağımız olan aile kurumu açısından önemli olduğunu düşünüyorum. Başta Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız olmak üzere diğer ilgili bakanlıklarımızın, Diyanet İşleri Başkanlığımızın, kısaca kamu kurum ve kuruluşlarımızın bir bütün halinde ve yine STK'ların tüm kesimlerde aile bilinci oluşturma çabası içinde olmalarını istiyoruz ve aile yılını bir fırsata dönüştürmeleri gerektiğine inanıyorum. Aile kurumunun fert ve toplum olarak bir beka meselesi olduğunun özellikle altını çizmek istiyorum. Dünyadaki



trendlere bakıldığında özellikle Batılı devletler ölçeğinde değerlendirildiğinde ailemiz görece sağlam durumda gözükse bile artık ciddi sorunlarla yüz yüze geldiğimizi kabul etmemiz gerekir. Bu bağlamda evlenme oranlarının azalması, boşanma oranlarının artması, evlilik yaşının yükselmesi ve doğurganlık hızının çok hızlı bir şekilde düşmesi gibi demografik sorunlar aile yapımızı dolayısıyla Devletimizi ve toplumumuzu tehdit etmekte ve bir beka sorununa dönüşmektedir. Bu sorunu çözemediğimiz takdirde küresel bir aktör olamayacağımızı ve bölgedeki güç dengeleri içinde önemli bir ağırlığımızın bulunmayacağını, bu durumun geleceğimiz açısından endişe verici olduğunu ifade etmek isterim. Bu sebeple 2025 yılının aileyi güçlendirme projeleri ve programları açısından bir milat olması gerektiğine inanıyorum.

Nüfus oranlarında yaşlanmanın artması ve bu durumun geleceğimizi riske ettiği ifade ediliyor. Bu konuda neler düşünüyorsunuz?

Bu tespite aynen katılıyorum. Maalesef hızla yaşıyoruz ve bunun ortaya çıkaracağı sosyal, ekonomik vb. sorunlarla yüzleşmeye başladık bile. Şu anda nüfus artışı Türk toplumunun geleceğini teminat altına alacak ve toplumun sürdürülebilirliğini sağlayacak hızın çok altına düşmüş durumda. Genç nüfusun azalması sebebiyle ekonomik alanda işgücü ihtiyaçlarının iç kaynaklardan karşılanamaması, hayati önem taşıyan sektörlerde yeterli ve üretken insan sayısının eksilere düşmesi ciddi bir risk oluşturmaktadır. Bu da refah seviyesini olumsuz etkileyen ve ekonomik

büyüme oranlarının istenen seviyenin altında kalması ile sonuçlanmaktadır. Bu durum birçok açıdan dışa bağımlılığımızın da bir sebebine dönüşmektedir.

Öte yandan sosyal güvenlik ve sağlık sistemleri üzerinde oluşan baskı, özetle söylemek gerekirse sosyal ve ekonomik hayatta oluşturduğu dengesizliklerin faturasını hep birlikte ödemeye başladığımızı düşünüyorum. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımızın geçtiğimiz günlerde nüfus artışındaki düşüşleri dikkate alarak, “Böyle giderse yakın zamanda askere alacak genç bulamayabiliriz.” şeklindeki endişeli ifadelerinin çok şeyi anlattığını düşünüyorum. Bütün bu olumsuzluklar dikkate alındığında nüfusu artırıcı çok yönlü politikaların geliştirilmesine ihtiyaç olduğunu söylemek isterim. Bu noktada doğumdan kaçışın sebeplerinden birisi olan kadınların ağır iş yükü altında ezilmelerini önlemek amacıyla çalışma şartlarının yeniden düzenlenmesi, bir alternatif sunma çerçevesinde kadın işgücünün üretkenliği ev içi ekonomik döngü ile zenginleştirilmesi çözümün bir parçası olarak düşünülebilir. Bunları tartışmamız gerekir diye düşünüyorum.

Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından Mehir Vakfı yılın vakfı ilan edilerek ödül aldınız. Ödül için ne düşünüyorsunuz? Duygularınız nelerdir?

Öncelikle yapmış olduğumuz faaliyetlerin takdir edilmiş olmasının, toplum nezdinde karşılık görmesinin verdiği mutluluğu yaşıyoruz. Bu açıdan şahsım, Vakıf yönetimimiz ve çalışmalarımıza emek verenler adına Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip

Erdoğan’a şükranlarımı arz ediyorum. Bu ödülü “Mehir Ailesi” adına aldığımı ifade etmek isterim. Bu ödül vakfımızın topluma mal olduğunun ülkemizdeki en yüksek seviyeden ifadesidir diye değerlendiriyorum. Bu sadece bizi değil, aileye değer veren herkesi mutlu etti. Haber çıktığı andan itibaren şahsımı, vakfımızı ve üyelerimizi yurt içinden ve yurt dışından arayarak tebrik ve sevinçlerini paylaşan binlerce kardeşimiz oldu. Onlara da buradan teşekkür ediyorum.

Elbette burada yakın iş birliği içinde çalıştığımız ve her zaman yanımızda hissettiğimiz Vakıflar Genel Müdürümüz Sayın Sinan Aksu’ya da bu vesile ile teşekkür ederim.

“Marifet, iltifata tabidir” sözü gereğince bu ödül bir taraftan faaliyetlerimiz için bizi çalışmaya daha fazla motive ederken diğer yandan sorumluluğumuza arttırdı. Deprem bölgesindeki şehirlerimizin her birisinde 100 çiftimizin evlenmesine dönük faaliyetlerimizden Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya düğünlerimizi tamamlamıştık. Şu anda Adıyaman hazırlıkları devam ediyor. Bu çalışmalara hız vermemiz gerekiyor. Bunun yanında ülkemiz genelinde bir taraftan evliliğe adım atmak isteyip de imkanı olmayan gençlerimizin aile kurmalarına yardımcı olacak çalışmaları çoğaltmak, alanı genişletmek, diğer taraftan aileyi koruyucu ve evlenen gençlerimize aile bilinci kazandırmayı hedefleyen çalışmalara ağırlık vereceğiz. Gazze’de soykırım biter bitmez söz verdiğimiz gibi oradaki kardeşlerimizin yanında yer almak üzere programlarımız hazır. Biz daha önce Türkiye’deki üniversitelerde okuyan ve nişanlı olan Filistinli kardeşlerimizden 50 çifti Başkan Hilmi Türkmen döneminde Üsküdar Belediyesi ile, 100 çifti de dönemin başkanı Hüseyin Keskin zamanında Sultanbeyli Belediyesi ile evlendirmiştik. İnşallah bu defa daha önce birçok engel sebebiyle gidemediğimiz Gazze’ye ulaşım düğünlerimizi onun kalbinde yapacağımıza olan inancımı ifade etmek istiyorum. Kısaca bu ödül bizim hem çalışma hızımızın hem de faaliyet alanımızı genişletmemizin itici gücü olacaktır.



Çağını Aşan İlk Sağlık Hizmeti Darüşşifalar

Darüşşifalar, çağının ötesinde sağlık hizmeti sunan şifa merkezleriydi. Hastalara yalnızca fiziksel değil, ruhsal tedavi de uygulanırdı. Bilim ve merhametin birleştiği bu yapılar, tıbbın öncülerindendi.

Tarihin her döneminde çözüm sunulmasını bekleyen sağlık hizmetleri, vakıf medeniyetinde gerçek bir merhamet, işlevsellik, eğitcilik ve yaygınlık odaklanmasıyla yer almıştı. Türk - İslam medeniyetinde, tamamı vakıf eser olarak ortaya çıkan Darüşşifalar, kelimenin tam anlamıyla "sağlıklı toplum"un örnek kurumlarıydı...

Vakıflar tarafından tesis edilen hayrî eserler arasında, sundukları kamu hizmetinin kapsamı ve toplumda oluşturdıkları farkındalık açısından darüşşifalar, yani dönemin hastaneleri, özel bir konuma sahipti. Bu yapılar yalnızca sağlık hizmeti sunan merkezler değil; aynı zamanda şefkat, merhamet ve bilimsel yaklaşımın bir arada yaşandığı, sosyal adaletin ve dayanışmanın vücut bulduğu kurumlardı.

İnsan Merkezli Yönetim Anlayışı
Osmanlı medeniyetinde darüşşifalar, zengin-fakir ayrımı gözetmeksizin halka sağlık hizmeti sunarak, devletin insan merkezli yönetim anlayışını gözler önüne seriyordu. Bu yönüyle darüşşifalar, hem tıbbî bilgi üretiminin yapıldığı eğitim merkezleri hem de insanî değerlere dayalı bir sosyal hizmetin sembolü hâline gelmişti.

"Darüşşifa" kelimesi Arapça kökenli olup "şifa evi" anlamına gelir. Osmanlı dönemindeki darüşşifalar, bugünkü modern hastanelerin öncüsü niteliğindedir. Bu kurumlarda, fiziksel rahatsızlıkların yanı sıra ruhsal ve akıl hastalıklarının da teşhis ve tedavisi yapılmaktaydı. Ayakta ya da evde tedavisi mümkün olmayan, özellikle de uzak bölgelerden gelen hastalar burada



yatılı olarak tedavi edilir, her türlü ihtiyaçları vakıflar aracılığıyla karşılanırdı. Darüşşifalar sadece Osmanlı döneminde değil, öncesinde Selçuklular döneminde de yaygın bir şekilde inşa edilmiştir. Mardin, Musul, Cezire, Suriye, Halep, Trablusşam, Kudüs, Kahire, Amasya, Kayseri, Konya, Sivas, Kastamonu, Çankırı, Tokat, Akşehir, Erzurum ve Erzincan gibi birçok şehirde hizmet veren bu sağlık kurumları, bulundukları bölgelerde önemli tıbbî hizmetler sunmuştur. Darüşşifalarda hastalıklarla mücadele edilirken, aynı zamanda tıbbî eğitimler de verilirdi. Bu özellikleriyle darüşşifalar, birçok hekimin yetiştirilmesinde eğitim merkezi olarak da kullanılmıştır. Anadolu Selçuklu Döneminde günümüze miras kalan şifahaneler, şöyle sıralanabilir:





KAYSERİ ŞİFAİYE
(GİYASIYE - GEVHER NESİBE) KÜMBETİ



TOKAT GÖKMEDRESE
(MUİNEDDİN PERVANE DARUŞŞİFASI)



SİVAS-DİVRİĞ ULU CAMİİ VE DARUŞŞİFASI



SİVAS İZZETTİN KEYKAVUS
(ŞİFAİYE DARUŞŞİFASI) MEDRESESİ



AMASYA BİMARHANESİ
(ANBER BİN ABDULLAH DARUŞŞİFASI)



MARDİN-ARTUKLU EMİR
(MARİSTAN) HAMAMI



Manevi Hayatın Maddi Göstergeleri

TEBERRÜKAT EŞYALAR

Dini hayat süreçlerinin olmazsa olmaz unsurları arasında yer alan, en fazla cami, türbe ve tekkelerde yoğunlaşan "teberrükât eşyaları", asırlardır, bulundukları mekânın manevî havasını zenginleştirmeyi sürdürüyorlar.

İslam kültüründe önemli bir yeri olan teberrükât eşyaları, camilerin ruhunu besleyen, geçmiş ile bugün arasında manevi bir köprü kuran anlamlı emanetlerdir. Cami ve mescitlerde mevcut olan, hayırsever kişi veya kuruluşlar tarafından bağışlanmış her türlü eşyaya "teberrükât eşyası" denilmektedir.

Teberrükât Eşyalarının Korunması ve Sergilenmesi

Vakıf kökenli cami ve mescitlerde yer alan, tarihî ve kültürel değeri olan teberrükât eşyaları titizlikle korunmaktadır. Eski eser niteliği taşıyan bu eşyaların tamamı envanter altına alınmış ve kayıt altına geçirilmiştir. Geçmiş yıllarda camilerden çeşitli sebeplerle alınmış ve taşınır kültür varlığı olarak kabul edilen eserlerin bir bölümü, Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne bağlı 11 müzede, bir bölümü ise Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı mahallî müzelerde halkın ziyaretine açık şekilde sergilenmektedir.

Kültür varlığı sayılmayan ancak tarihî ve manevi değeri dolayısıyla gelecek kuşaklara aktarılması uygun görülen diğer teberrükât eşyaları ise yine Genel Müdürlüğe bağlı özel teberrükât depolarında özenle muhafaza edilmektedir. Bu uygulama, geçmişin izlerini yaşatma, vakıf kültürünü sürdürme ve milletin ortak hafızasını koruma adına büyük önem taşımaktadır. Avizeler, sakalı-ı şerif kutuları, büyük boyutlu levhalar, şamdanlar ve saatler gibi eserler halen kullanılmakta olduğundan bu eserler camilerde kalmıştır. Bu eşyaların dışında binaların parçası durumunda olan, "mütemmim cüz" de denilen kitabeler, çiniler, mihraplar, minberler, âlemler, kapı ve pencere kanatları, tavan göbekleri gibi unsurlar da korunması gerekli önemli eserler olarak mahallerinde bulunmaktadır.

Teberrükât Eşyalarından Örnekler

Şamdan ve şamdan mumu, yazma veya basma Kuran-ı Kerim, cüz ve kitap, Sakal-ı Şerif, Kabe örtüsü, halı, kilim ve diğer sergi malzemesi, minber ve kürsü örtüsü, şal, kapı perdesi, avize, kandil ve kandillik, askı takımı, rahle, kürsü, minber, kapı ve pencere kanatları, merdiven, cüz ve Sakal-ı Şerif

muhafazası, sehpa, yazma veya basma her türlü levha, çerçeve, her türlü saat, gülâbdan, buhurdan, benzeri madeni veya cam eşya, kasa, telefon, telsiz, mikrofon, hoparlör ve teşkilatı, elektrik süpürgesi, halı temizleme makinesi ve benzeri aletler ile sair taşınabilir eşyalar...



Kur'an-ı Kerim



Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'in (S.A.V.) Saç-ı Şerifi

23 Nisan İstanbul Depremi



23 Nisan günü saat 12.49'da İstanbul'un Silivri ilçesi merkezli 6.2 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi. Silivri merkezli 13 saniye süren deprem, kent genelinde büyük paniğe neden oldu. Artçı depremler, bu paniği daha da arttırdı. Can kaybı ya da yaralanma yaşanmazken, vatandaşların büyük bir bölümü güvenlik endişesiyle geceyi açık alanlarda geçirmeyi tercih etti. Deprem ardından harekete geçen Kültür ve Turizm Bakanlığı Vakıflar Genel Müdürlüğü, sokakta kalan vatandaşlara destek olmak amacıyla sıcak çorba ikramında bulundu.

SICAK ÇORBA İKRAM EDİLDİ

İstanbul'da yaşanan depremin ardından binlerce vatandaş, millet bahçesi ve parklarda sabahladı. Vakıflar Genel Müdürlüğü, geceyi parklarda geçiren vatandaşlara sıcak çorba ikramında bulundu. İstanbul'da 23 Nisan günü saat 12.49'da 6.2 büyüklüğünde deprem meydana geldi. Silivri merkezli 13 saniye süren depremde ölen ya da yaralanan olmazken vatandaş büyük korku yaşadı. Kültür Turizm Bakanlığı Vakıflar Genel Müdürlüğü, Vakıflar İstanbul 1. Bölge Müdürlüğü ekipleri, geceyi sokakta geçiren vatandaşlara ikramlarda bulundu. Esenler 15 Temmuz Millet Bahçesi'nde 2 bin kişilik, Kağıthane Hasbahçe Mesire Alanı'nda 4 bin 250 kişilik, Rami Kütüphanesi'nde 3 bin 250

kişilik, Esenyurt'ta Necmettin Erbakan Parkı ve Mehmet Akif Ersoy Parkı'nda toplamda 15 bin kişilik olmak üzere toplamda 24 bin 500 vatandaşa sıcak çorba ikramında bulunuldu. Vatandaşlar ise ikramdan dolayı memnuniyetlerini dile getirerek emeği geçenlere





OSMANLI'DA MERHMET VE ESTETİĞİN ZİRVE SEMBOLÜ KUŞ EVLERİ

İyi, güzel ve doğru olanı nezaketle hayata geçirmenin adı olan vakıf anlayışını da içinde barındıran Osmanlı Medeniyeti, bu inceliği hayatın her alanına taşıdı. Bu doğrultuda, topluma hizmet veren vakıf yapılar ile evlerin bir parçası olarak, kuşların ev yapma inceliği, dünya medeniyetleri arasında sadece Osmanlı'ya nasip olmuştur.

Osmanlı, sadece siyasi ve askeri başarılarıyla değil, aynı zamanda doğaya ve canlılara duyduğu merhametle de tarihe damga vurmuştur. Bu merhametin en estetik örneklerinden biri de hiç şüphesiz Kuş Evleridir. Osmanlı mimarisinin zarif bir detayı olan bu minyatür yapılar, yalnızca kuşlara barınak sağlamakla kalmamış, aynı zamanda toplumsal şefkatin ve inancın bir göstergesi olmuştur.

Klasik Osmanlı mimarisinin gelişme sürecinde yaygınlaşan Kuş Evleri, Türk-İslam Medeniyeti'nin en merhametli, zarif ve akılcı minimal yapı örneklerinden birisidir. Alanında, dünyadaki tek örnek olan Kuş Evleri, özellikle olumsuz hava şartları ile evcil ya da yarıcık pek çok hayvana karşı savunmasız olan kanatlı dostlarımızı korumak için, camiler başta olmak üzere, mimari yapıların beden duvarlarının ulaşamayacak noktalarına yapılırdı.

Osmanlı'nın; nezaket, zarafet ve iyilik temelleri üzerine oturan medeniyetinin izlerinin mimariyle adeta cisimleştiği Kuş Evleri, gerek küçük ama güçlü mimari yapısı, gerekse de fonksiyonelliği ile asırlar ötesinden günümüze ulaşan çok nadide eserlerdendir.

Canlılara gösterilen merhamet ve sevginin yanı sıra mimari zarafetin de sembolleri olan Kuş Evleri günümüzde

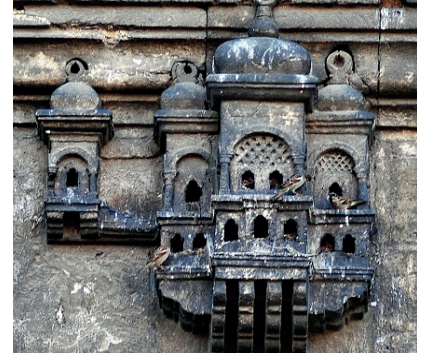
kuşlara yuva olmayı sürdürüyor. Kuş Evleri, geçmişin bu ince ruhunu hatırlamak ve yaşatmak, hem kültürel mirasa sahip çıkmak hem de tabiatla yeniden bağ kurmak açısından büyük önem taşımaktadır.

Kuş Evleri Yapımında Kullanılan Malzeme

Kuş Evleri, evlerin, saray ve köşkların, camii ve mescitlerin, sıbyan mektepleri, medrese, türbe, han, hamam, çeşme, köprü ve kilise duvarlarına yapılıyordu. Yapımı için ağırlıklı olarak, dış cephe duvarları ile saçak altlarına yakın, yüksekçe yerler tercih ediliyordu. Cephe-lerde uygun yer bulunamazsa, küçük baca şeklinde çatılarda da yer alabilir ve kuşlara emin ve güvenli yuvalar olarak hizmet sunarlardı.

Yapıdaki duvar düzleminde hangi malzeme kullanılıyorsa Kuş Evi yapımında da yine bu tür malzemeler seçiliyordu. Kuş Evlerinde ana yapının mimari üslubuna özenle uyuluyor; örneğin, camii barok ise Kuş Evleri de mutlaka barok biçiminde inşa ediliyordu. Günümüzde de tarihî vakıf eserlerin çok büyük bir bölümünde varlığını sürdüren, kanatlı dostlarımıza ev sahipliği yapan Kuş Evleri, bu haliyle asırları kapsayan bir işlevsellik ile merhamet duygusunun nezaketli ve estetik tezahürünü gözler önüne sermeye devam ediyor.

İstanbul Üsküdar'da bulunan Yeni Valide Camii, Ayazma Camii ve Üsküdar Selimiye Camii duvarlarında kuş saraylarının en seçkin örnekleri yer almaktadır.



Bugüne kadar *niye* masraf ettiniz?

EFT, FAST ve
Havale işlemleri
ücretsiz

20.000'den fazla
kamu bankası ve
PTT ATM'si
ücretsiz



VAKIF KATILIM

Vakıf Geleneğimizin Sessiz Eli: Aileyi Korumak

Aile... Hayatın en eski, en köklü müesseselerinden. Bir insanın yola koyulurken kendisini bulduğu ilk durak. Bizim memlekette evlilik yalnızca iki kişinin değil, iki ailenin, hatta bazen iki mahallenin, iki köyün buluşması gibidir. Hâl böyle olunca evlilik yükü de iki genç omuza değil, bütün bir toplumun üzerine bırakılır. İşte tam bu noktada tarih boyunca sahneye çıkan, o sessiz yapı devreye girer: vakıf. Günümüzde aile müessesesini kurmak, düğün masraflarını karşılamak, bir evin eksikliğini tamamlamak pek çok genç için büyük bir yük. Hele de dar gelirliyseniz, gözünüzde büyüyen o yığın yığın ihtiyaç listesi zamanla bir hayal kırıklığına dönüşebilir. Oysa bizim medeniyetimizde bu yük, sadece iki gencin, iki ailenin sırtına bırakılmazdı. Toplum, komşu, akraba, mahalle, hatta vakıflar devreye girerdi. Nitekim Osmanlı İmparatorluğu'ndan günümüze uzanan vakıf geleneğimiz, yalnız cami yaptırmak, su yolu döşemek ya da mektep açmakla sınırlı kalmayıp insanın yuva kurma arzusuna da omuz vermiştir. “Evlenen kişi dininin yarısını kurtarmış olur” hadis-i şerifi, topluma bir çağrı niteliğindedir. Gençlerin, özellikle de yoksul olanların evlenmesi kolaylaştırılmalı, önleri açılmalıdır. Tarihimizde aile müessesini korumaya yönelik vakıflara verilebilecek pek çok örnek vardır. İşte onlardan bazıları...

“Evlenen kişi dininin yarısını kurtarmış olur” hadis-i şerifi, topluma bir çağrı niteliğindedir. Gençlerin, özellikle de yoksul olanların evlenmesi kolaylaştırılmalı, önleri açılmalıdır. Tarihimizde aile müessesini korumaya yönelik vakıflara verilebilecek pek çok örnek vardır.

Mehmed Esad Efendi Vakfı

Mehmed Esad Efendi, Hz. Fâtıma ile Hz. Ali'nin neslinden gelen seyyid-şeriflerin meseleleriyle ilgilenmek üzere devlet tarafından tayin edilen memurlara verilen Nakibü'l eşraf unvanına sahiptir. Kendisi, 1845 (1261 Hicri) yılında kayda düşen vakfiyede, gelirlerin hayır yollarına harcanması şart koşulmuştur. Bu yollardan birisi, bekâr kızların evlendirilmesi ve maddi durumu yetersiz olanların çeyizinin hazırlanması olmuştur. Bu maddenin vakıf şartları içinde açıkça yer alması, önem arz eder. Demek ki o dönemde bir genç kızın gelin olması, bir yuvanın kurulması yalnızca aileye değil, topluma ait bir sorumluluktur. Mehmed Esad Efendi bu işin manevi önemini kavramış, vakıf gelirlerini bu hayra ayırmıştı.

Vakfiyesinde geçen diğer hayır yolları ise; çalışmayacak durumda olanlara yardım edilmesi, dul kadınların ve yetim çocukların giydirilmesi ve kaldırımların tamiri gibi geniş bir yelpazede sıralanmıştı. Bir vakıf düşünün ki, yetim bir kızın çeyizini dizerken aynı anda bir dul kadının kıyafet derdine, bir köprünün çatlayan taşına yetişmeye çalışmış olsun. İşte Mehmed Esad Efendi Vakfı, o vakıflardandı.

İsmihan Sultan Vakfı

İsmihan Sultan, II. Selim'in Nurbanu Valide Sultan'dan olma büyük kızıdır. 1573 (980 Hicri) senesi kayıtlı vakfiye ile İstanbul'da hizmet vermiştir. Günümüzde Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi olarak bilinen ve İsmihan Sultan vakfiyesinde



Tarihi Çeyiz Sandığı

ismi geçen yapı, 1568- 1579 yılları arasında yapılmıştır. Külliye, bir Mimar Sinan eseridir ve medrese, darül-kurra, türbe, çeşme ve kütüphaneden oluşur. İsmihan Sultan, yalnızca bir külliye inşa ettirmemiş, evlenme çağına gelmiş ama imkânı olmayan genç kızların çeyizini hazırlamayı da görev bilmıştır. Düşünün, bir sultan, sarayında, ihtişamın ortasında, en ücra mahalledeki bir genç kızın elinden tutmayı kendine borç biliyor. Ayrıca dul kadınlar ve yetim kızların ihtiyaçlarının karşılanması da vakfın hizmetleri arasındadır.

Mahpeyker Kösem Valide Sultan Vakfı
IV. Murad ve Sultan İbrahim'in anneleri olan Mahpeyker Kösem sultan, 1630 (1040 Hicri) senesinde kayıtlı vakfiye ile birçok hayır hizmetinde bulunmuştur. Mahpeyker Kösem sultan, valide sultanlar arasında hayırseverliğiyle öne çıkmıştır. Çinili Cami Külliyesi dikkat çeken eserleri arasındadır. Çeşitli çeşmeler, şadırvan, han, hamam, mektep ve darülhadis yaptırmıştır. İstanbul'daki eserleri öne çıksa da hayırları bunlarla sınırlı kalmamıştır.

Vakıf, Hac Yolunda kiraladığı develerle ve maaşlarını ödediği sakalarla su



Tarihi Çeyiz Sandığı



Osmanlı Dönemi Desenleri ile Çeyiz Sandıkları

dağıtan bir vakıftır. Ayrıca bu yolda bulunan fakirlere para ayırmıştır. En önemlisi, bu vakıf yoksul olan kızların çeyizlerinin hazırlanmasını da şart koşarak evlilik müessesini de öncelermiştir. Bohçaları için endişelenen genç kızları, düğün yapma kaygısı güden anneleri rahatlatmak için her fırsatta devreye girmiştir. Evlenmenin yalnızca bireysel bir tercih değil, bir toplumun devamı, bir toplumun huzuru olduğunu bilerek hareket etmiştir. Çünkü bir toplum, ancak yuva kurabilen, kök salabilen, bir arada durabilen insanlardan oluşur.

Abdulfettah kızı Ayşe Sıdıka Hanım Vakfı

İstanbul'da bulunan bu vakıf da evlenmek isteyen ihtiyaç sahibi kadınların düğün masraflarını karşılamış ve onlara kıyafet yardımı yapmıştır. Vakfın 1282 H. (1865 M.) tarihli vakfiyesine göre İstanbul'da, Çarşamba Pazarı yakınındaki Beyceğiz Mahallesi Camii'nin tamir ve bakımı, cami görevlileri için maaş, cami yanındaki çeşmenin tamir ve bakımı vakfa aittir. Yine Haraççı Muhiddin Mahallesi'nde yer alan sıbyan mektebindeki çocuklara harçlık, mektebin avlusundaki kuyunun tamiri ve bakımı vakfa aittir. Ayrıca mushaf, Elif, Amme, Tebareke ve Zariyat cüzleri alınarak muhtaç çocuklara verilmiştir. Bugün şehirlerimizi gezerken gördüğümüz camiler, medreseler, kütüphaneler yalnızca birer taş bina değildir. Onlar bir insanlık mirasıdır. O binaların ardındaki vakıflarda, bir yoksulun duası, bir yetimin gülüşü, bir gelinliğe sinmiş bir huzur vardır.

Molla Çelebi Vakfı

"Molla Çelebi" olarak da bilinen Mehmed Vusulî Efendi'nin Mimar Sinan'a yaptırdığı cami, hamam ve mektepten oluşan külliyyeden geriye cami ve hazire ayakta kalmıştır. Müderris, kazasker ve kadı olarak görev yapan Molla Çelebi, tekke ve İstanbul'da muhtelif yerlerde cami, hamam gibi yapılar tesis etmiş ve hayır işleriyle de ilgilenmiştir. Kazasker Mehmed Efendi İbni Abdullah Vakfına ait 977 ve 992 seneli vakfiyelerdeki hayır şartları, vakfın gelirlerinin Bursa'da babası merhum Abdi Bey'in ruhu için yapılan medresenin masraflarına harcanması, medrese görevlilerine ve talebelerine ücret verilmesidir. Ayrıca, İstanbul'a gelen hacılar için yemek pişirme masraflarının karşılanması, fakir ve düşkünlere günlük yirmi dirhem verilmesi de şart koşulmuştur.

Tüm bunlara ek olarak vakıf, üç yetim kızın çeyizi için yıllık on bin dirhem tahsis etmiştir.

Vakıfların bu gibi yardımları sadece ekonomik destek değildir. Onlara

"yalnız değilsiniz" demek, toplumsal bir sahiplenmeyi hissettirmektir. Yani yardım, yalnızca bir el uzatmak değil, o insanın yanında durmaktır. Bir annenin elini tutmaktır. Bir babanın yükünü paylaşmaktır. Bir genç kızın hayalini tamamlamaktır. İşte biz bu yüzden vakıf taşlarıyla, vakıf niyetleriyle örülmüş bir milletiz.

Hamid Çelebi Vakfı

Vakıflar Genel Müdürlüğüne başlatılan bir proje kapsamında, vakıf senetlerinde yer alan bazı şartlar yerine getirilmeye çalışılıyor. Hamid Çelebi Vakfı'nın çeyiz yardımı şartı da proje kapsamında yer alıyor. Hamid Çelebi Vakfı'nın vakfiyesinde yer alan gelin kızlara çeyiz verilmesi ve yorgan hediye edilmesi hayır şartı gereğince 2024 yılında maddi durumu yetersiz 30 adet genç kıza çeyiz yardımı yapılmasına vesile olundu. 2025 yılında ise bu sayı 250 oldu. Bahsi geçen çeyiz yardımından, Vakıflar Genel Müdürlüğünden muhtaç, engelli veya yetim aylığı alan genç kızlarla kız kardeşleri yararlanabiliyor. Bahsi geçen tüm vakıflar, gelirlerinin bir kısmını gençlerin evlenmesi için ayırmıştır. Çünkü Osmanlı toplumunda bu bir gelenek değil, bir zaruret, bir ibadettir. "Evlenen kişi dininin yarısını kurtarır" hadisi, yalnızca bireyin değil, toplumun kurtuluşunu işaret eder. Bugün geçmişe bakarken yalnızca taşlara, yalnızca tabelalara, yalnızca tarihe değil; o taşların ardındaki niyete, ruha, inceliğe bakmak gerekir.

Çünkü asıl vakıf, insandır.

Ve bu ruh, geçmişten bugüne taşınan en büyük mirastır.



Osmanlı Dönemi Desenleri ile Çeyiz Sandıkları

AYASOFYA'NIN ANA KUBBE-SİNDE TARİHİ RESTORASYON

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, 1486 yıllık Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nin ana kubbesinin Cumhuriyet tarihin en geniş ve kapsamlı restorasyon sürecine alınacağını, kubbenin depreme karşı daha dayanıklı hale getirileceğini ve yapının özgün halinin titizlikle korunacağını ifade etti. Sosyal medya hesabından açıklama yapan Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'ndeki restorasyon ve güçlendirme çalışmaları hakkında açıklama yaptı. Bakan Ersoy, "1486 yıllık Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nde, ibadete ara vermeden restorasyon ve güçlendirme çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu çalışmaların bir kısmını tamamladık, kalan bölümleri ise dikkatle yürütüyoruz. Bu süreçte, ana kubbe de tarihinin en geniş ve en kapsamlı restorasyon sürecine alınıyor. Kubbe depreme karşı daha dayanıklı hale getirilecek, yapının özgün hali titizlikle korunacak" dedi. Bakan Ersoy, açıklamasına şöyle devam etti:

"Kurşun kaplamalar sökülerek onarılacak veya yenilenecek. Hava koşullarından etkilenmemesi ve mozaiklerin korunması amacıyla kubbe geçici olarak çelik konstrüksiyon ve özel branda



ile kapatılacak. İbadet ve restorasyon çalışmalarının eş zamanlı devam etmesi için 43,5 metre yüksekliğinde 4 ana kolon üzerine çelik platform kurulacak.

'İbadet sürecektir, tarih korunacak' diyerek, Ayasofya'yı hem koruyacağız hem de yaşatacağız."



AYASOFYA'NIN DİJİTAL İKİZİ OLUŞTURULDU

Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan, Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nin ana kubbesinin restorasyonuna ilişkin yapılan yazılı açıklamada da Danıştay 10. Dairesi'nin hükmü doğrultusunda, 10 Temmuz 2020 tarihli ve 31181 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2729 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nin yeniden ibadete açıldığı anımsatıldı. Açıklamada, Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nin ibadete açılmasının ardından yapının korunması ve kullanılması dengesini gözetilen bilimsel bir yaklaşımla bütüncül projelerin hazırlandığı, rölöve, restitüsyon, restorasyon, statik, mekanik ve elektrik projeleriyle birlikte türbelerin, sıbyan mektebinin ve muvakkithanenin restorasyonunun planlandığı hatırlatılarak, daha önce yürütülen çalışmalara ilişkin şunlar kaydedildi:

"Bu süreçte külliye'deki tüm yapılar üç boyutlu olarak belgelenerek dijital ortama aktarıldı ve Ayasofya'nın dijital ikizi oluşturuldu. Projelendirme sürecinde geçmişten bugüne ait arşivler tarandı, bilgi ve belgeler bir araya getirildi, yapı strüktürel olarak incelendi. Deprem senaryoları doğrultusunda Ayasofya'nın tepkileri analiz edildi ve olası risklere karşı alınacak önlemler belirlendi. Tüm bu çalışmaların ardından Bilim Kurulu denetiminde uygulama sürecine geçildi. Bu kapsamda II. Mehmet, II. Selim, III. Murat ve Şehzadeler türbeleri ile Sıbyan Mektebi ve Muvakkithanenin restorasyonu tamamlandı. Daha önce kapalı olan galeri katı da bakım ve temizlik çalışmalarının ardından ziyarete açıldı."



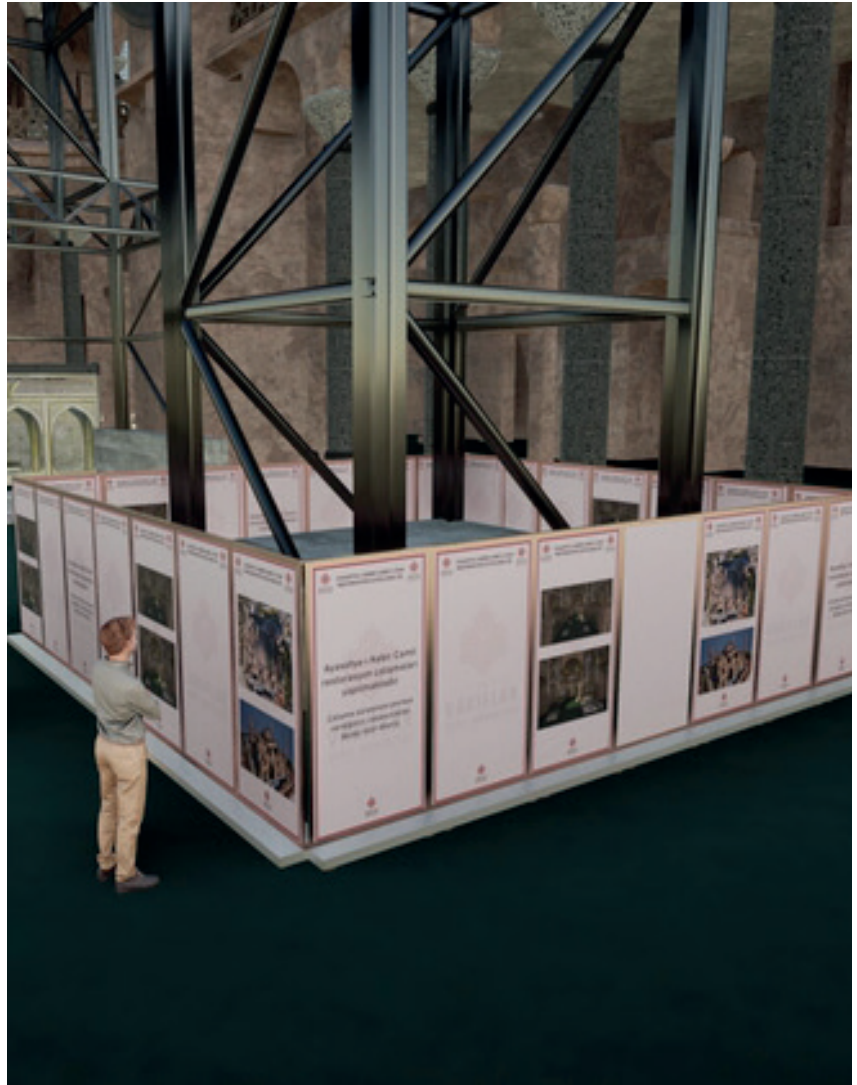
Ana Kubbedeki Restorasyon

Yapının taşıyıcı sistemlerine yönelik yapılan analizler sonucunda ana kubbe ve yarım kubbelerde güçlendirme ihtiyacının belirlendiği vurgulanan açıklamada, kubbenin üzerinin geçici olarak kapatılması ile yürütülecek çalışmalardan sonra dış yüzeydeki güçlendirme ve onarım çalışmalarının başlatılacağı bildirildi.

Açıklamada, 43,5 metre yüksekliğinde 4 ana kolon üzerine çelik platform kurulmasıyla hem ibadetin kesintiye uğramadan süreceği hem de kubbenin iç ve dış yüzeylerindeki uygulamaların sağlıklı biçimde sürdürüleceği belirtildi. Açıklamanın devamında ise şu bilgilere yer verildi:

"Tüm bu çalışmaların sahada güvenli

ve hızlı biçimde yürütülebilmesi amacıyla, doğu yönünde kurulmak üzere 41 metre yüksekliğinde ve 60 metre bom uzunluğunda kule vinç projelendirildi. Bu vinç, yapıya uygun mesafede ve güvenli dönüş alanı sağlayacak şekilde planlandı. Ana kubbe güçlendirmesi, kurşun değişimleri, mozaik konservasyonu ve cephe ile minare onarımları tamamlandıktan sonra geçici olarak kurulan çelik konstrüksiyon örtü, platform ve kule vinç, kuruldukları yön temle sökülecek. Böylece Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nin tarihi kubbesi, kapsamlı bir güçlendirme sürecinin ardından özgün haliyle korunarak gelecek kuşaklara aktarılmış olacak."



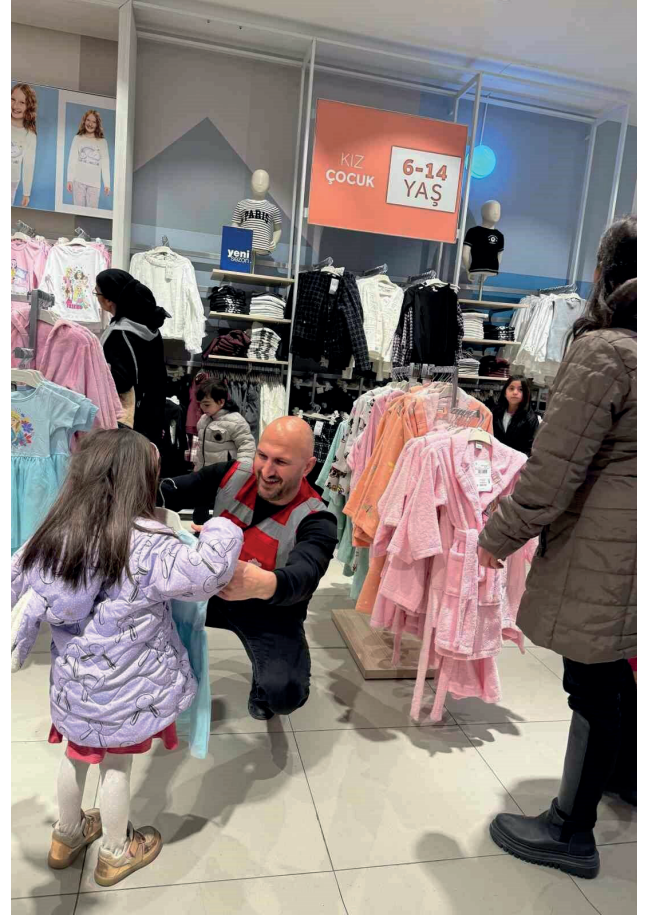
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN 776 ÖKSÜZ VE YETİM ÇOCUĞA BAYRAM SEVİNCİ

"Vakıf kültürünün temelini oluşturan yardımlaşma ve dayanışma anlayışı, günümüzde de etkin bir şekilde sürdürülüyor."

Vakıflarda yardımlaşma ve dayanışma ruhu, toplumun sosyal yapısının güçlü olmasını sağlayan en temel değerlerden biridir. Vakıflar, tarih boyunca bireylerin ve toplulukların ihtiyaçlarını karşılamayı, zorluk içindeki insanlara destek olmayı amaçlamıştır. Bu kurumların temelinde, karşılık beklemeden yardım etme, toplumsal refahı artırma ve kardeşlik duygusuyla hareket etme anlayışı yatmaktadır.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, Ramazan Bayramı öncesinde Bursa, Bilecik, Yalova ve Sakarya illerindeki 776 yetim ve öksüz çocuğa 4 bin lira değerinde hediye çeki dağıtarak, çocukların bayram sevinçlerini paylaşmalarını sağladı.

Vakıflar Genel Müdürlüğü Bursa Bölge Müdürlüğü, Ramazan Bayramı öncesi, vakıf medeniyetinin önemli değerlerinden olan yardımlaşma ve dayanışma geleneğini sürdürdü. Bursa, Bilecik, Yalova ve Sakarya illerinde yaşayan 776 öksüz ve yetim çocuğa bayram sevincini yaşatmak amacıyla 4 bin lira değerinde hediye çeki dağıtıldı. Hediye çekleri, çocukların bayramlık alışverişlerini gönüllüleri yapabilmeleri için özel olarak hazırlandı ve Bursa Bölge Müdürlüğü ekipleri tarafından bizzat çocukların evlerine teslim edildi. Öte yandan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ve Vakıflar Genel Müdürü Sinan Aksu'nun selamları da iletildi.



İŞLETMELERİN FİNANSAL YÖNETİM ÇÖZÜMLERİ TEK UYGULAMADA

- SATIN ALMA - SGK ÖDEMELERİ
- VERGİ ÖDEMELERİ - ÖDEME ALMA
- STOK TAKİBİ - POS İŞLEMLERİ



Ücretsiz
Kullanım

1000
Kontör Hediye



VAKIF SÖZLÜĞÜ

İslam ülkelerinin sosyal ve iktisadi hayatında önemli bir yere sahip olan, dini ve kamusal bir özellik taşıyan vakıf kavramı, 8. yüzyıl ortalarından itibaren kendine özgü bir literatür geliştirerek, geniş bir kavram ve uygulama alanı yaratmıştır. İşte Vakıf medeniyetimizi daha yakından tanımak için 10 sözcük.

AYNİYYÂT: Kullanılmaya ya da harcanmaya elverişli olup taşınabilen ve para eden şeyler.

CEYYİD: Taze, yeni, hoş, iyi, saf.

GEDİĞİN MUACCELESİ: Gediğin talibine tefvizinde üzerinde bulunduğu gayr-i menkulün gedikten âri olarak kıymetine yakın belirtilip peşin ödenen bedeldir.

HARTAMA: Pedavra, köknar ve ladin ağaçlarından elde edilen, çatı örtüsü olarak kullanılan ince tahta.

İSTILAH PERDAZ: Herkesin anlayamayacağı garip ve karışık sözcükler kullanan.

KULLUK-BAYRAKTARI: Asıl görevi kentlerde düzen ve asayiş sağlamakla sorumlu karakol şefi.

MEKTUB-U SAMEDANÎ: Hiçbir şeye muhtaç olmayan Allah'ın eserleri. Yeryüzü. İnsanlar, ağaçlar, çiçekler, çekirdekler, dağlar, denizler gibi çok hakikatli mana ifade eden Allah'ın mektupları.

SURET-PERESTLİK: Bir şeyin dış görünüşüne ve tertibine önem verip, ruhuna ve manasına kıymet vermemek. Resimlere meftuniyet.

YEHMUR: Çok sözlü, çok konuşan adam. Çok çalışkan ve işe cür'etli olan kişi.

ZÜRUR: Ay, güneş ve yıldızın doğması.





T.C.

VAKIFLAR

GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



1048 VAKIF ENERJİ



TAKSİM INTERNATIONAL
GROUP HOTELS
★★★★★



VAKIF İNŞAAT
RESTORASYON VE TİCARET A.Ş.



KUVEYTTÜRK
KATILIM BANKASI A.Ş.



GÖRÜNTÜLÜ GÖRÜŞME İLE HESAP AÇTIRMANIN RAHATLIĞINI YAŞA!

Vakıf Katılım Mobil Şube'den yapacağınız
görüntülü görüşme ile ister kendiniz ister işletmeniz için
kolayca hesap açın, siz de Vakıf Katılımlı olun.



Limited ve Anonim Şirketler için geçerlidir.



VAKIF KATILIM

